

ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА У ГРАДУ БЕОГРАДУ ЗА ПЕРИОД ОД 2016. ДО 2018. ГОДИНЕ

Београд, децембар 2015. године

Садржај

1. УВОД	3
2. Визија и мисија Програма развоја спорта	5
2.1. Визија	5
2.2. Мисија	5
3. АНАЛИЗА СТАЊА	6
3.1. Основни демографски подаци о граду Београду	6
3.2. Институционални механизми за спровођење спорта на нивоу града Београда	8
3.3. Стање и проблеми у стратешким приоритетима у области спорта	10
3.3.1. Предшколска физичка активност, школски и универзитетски спорт у граду Београду	10
3.3.2. Рекреативни спорт	15
3.3.3. Такмичарски и врхунски спорт	18
3.3.4. Спортска инфраструктура	21
СПОРТ И ТУРИЗАМ	23
ОРГАНИЗАЦИЈА ВЕЛИКИХ И ЗНАЧАЈНИХ СПОРТСКИХ ТАКМИЧЕЊА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ГРАД БЕОГРАД	24
СПОРТ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	24
ФИНАНСИРАЊЕ СПОРТА У БЕОГРАДУ	25
4. АНАЛИЗА СТАЊА СПОРТА У ГРАДУ БЕОГРАДУ – SWOT АНАЛИЗА	27
5. ПРИКАЗ ПРИОРИТЕТА, ОПШТИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА	29
<u>ПРИОРИТЕТ 1: РАЗВОЈ СПОРТА ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И ШКОЛСКИ СПОРТ</u>	29
<u>ПРИОРИТЕТ 2: ПОВЕЋАЊЕ ОБУХВАТА ГРАЂАНА СПОРТОМ КРОЗ РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ СПОРТСКЕ РЕКРЕАЦИЈЕ</u>	30
<u>ПРИОРИТЕТ 3: РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ ВРХУНСКОГ СПОРТА</u>	31
<u>ПРИОРИТЕТ 4: РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ СПОРТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ</u>	32
ОСТАЛИ ЦИЉЕВИ	34
ПОДИЗАЊЕ КАПАЦИТЕТА СПОРТА У ГРАДУ БЕОГРАДУ	34
СПОРТСКИ ТУРИЗАМ И ПАРТНЕРСТВО ИЗМЕЂУ СПОРТА И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	35
МЕДИЈИ У СПОРТУ	35
6. СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ, ОЦЕЊИВАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ	36
6.1. Спровођење	36
6.2. Праћење	36
6.3. Вредновање	36
6.4. Извештавање	36
Радна група за израду Програма развоја спорта у Београду	37
7. АКЦИОНИ ПЛАН	38

1. УВОД

Спорт доприноси личном и друштвеном развоју кроз креативне активности и рекреацију, које служе задовољењу човекове потребе за физичким вежбањем ради личног физичког и менталног благостања. Спорт са друге стране доприноси и социјалној кохезији, превазилажењу предрасуда, повећању позитивног утицаја на јавно мњење и ширење етичких и општих принципа. У складу са тим, основна теза од које је Радна група приликом креирања Предлога програма развоја спорта у граду Београду пошла јесте *да се стање једне нације у области спорта огледа у томе колико та земља брине о сваком грађанину и стварању услова да се сви баве спортом*. Ово се исто тако може односити и на бригу града према њеним грађанима и грађанкама.

Овај предлог програма развоја спорта у граду Београду заснива се на принципима Савета Европе: локална заједница треба да даје приоритет промоцији спорта за све и спортским активностима свих групација становништва;

- сви становници имају право да учествују у спорту и рекреацији;
- спортски капацитети треба да буду безбедни и добро испланирани;
- спортски објекти треба да буду доступни свима, а накнаде за коришћење тих објеката треба да буду примерене економској моћи становника;
- сви становници имају право да развијају сопствене способности спортским активностима које одговарају њиховим индивидуалним могућностима;
- финансирање спорта, као јавне службе, у највећој је мери одговорност локалних власти (скупштина) које у томе треба да помогну држави;
- корисници треба, у принципу, да учествују у плаћању дела трошкова за коришћење спортских капацитета;
- треба помоћи и поспешити учешће становника и добровољних организација из области спорта, као и стварање координативних структура;
- спорт треба да буде укључен у сва планирања на локалном, регионалном и националном нивоу као што су: образовање, здравство, социјалне службе, уметност;
- ефикасна спортска политика може да буде одређена и спровођена само сарадњом јавног и приватног сектора, који су директно или индиректно укључени у спорт, добровољно или обавезно;
- локалне и регионалне власти треба да остварују трајну и ефикасну сарадњу између јавних и добровољних организација у области спорта.

Бављење спортом и физичко образовање основна су људска права свих грађана која су гарантована и Уставом Републике Србије. Прилику да учествују у спорту имају сви грађани и грађанке Републике Србије, без обзира на друштвени статус, верску или националну припадност, или било коју другу опредељеност.¹

Са друге стране, Законом о локалној самоуправи, према члану 20, општина и град преко својих органа:

1. уређује и обезбеђује одржавање и коришћење рекреационих јавних површина стварајући организационе, материјалне и друге услове;
2. оснива установе и организације у области физичке културе и спорта, прати и обезбеђује њихово функционисање;
3. обавља и друге послове од непосредног интереса за грађане, у складу са Уставом, законом и Статутом.

¹ Такође, Уставом Србије (члан 190. став 1) дефинишу се и надлежности јединице локалне самоуправе у области спорта: општина преко својих органа, у складу са законом, стара се о задовољењу потреба грађана у области просвете, културе, здравствене и социјалне заштите, дечје заштите, *спорта и физичке културе*.

Одлуком Народне скупштине Републике Србије 31. марта 2011. године донесен је Закон о спорту („Службени гласник РС”, број 24/2011), а до данас и 24 подзаконска акта (правилници) којима је уређен систем спорта. Законом и подзаконским актима јасно су дефинисана права и обавезе субјеката у области спорта, дефинисан општи интерес спорта од републичког до локалног нивоа, до детаља су разрађена права и обавезе спортиста и спортских стручњака (категоризација, стипендирање, национална признања), здравствена заштита, спречавања насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, школовање, стручно оспособљавање и добијање дозволе за рад спортских стручњака, право на стручни рад итд.²

Законом о спорту предвиђа се стратешко планирање спортског развоја како на националном тако и на локалном нивоу³, а у циљу континуитета планирања и унапређења система спорта уопште, што ће довести и до успостављања кохерентног система извештавања и праћења постигнутих резултата, од спортских клубова, преко градских општина, јединица локалних самоуправа, па све до централног нивоа власти. Крајем 2014. године на националном нивоу усвојена је Национална стратегија развоја спорта у Републици Србији за период од 2014. до 2018. године. Према Закону о спорту, али и Националној стратегији развоја спорта, јединице локалне самоуправе, а самим тим и Град Београд, дужне су да донесу програме развоја спорта на својој територији⁴, који треба да буду у складу са Националном стратегијом развоја спорта и да обезбеде услове за реализацију приоритета, општих и посебних циљева Националне стратегије. Са друге стране, градске општине града Београда такође треба да донесу програме развоја спорта на својој територији, а које су у складу са Програмом развоја спорта града Београда и Националном стратегијом развоја спорта.⁵

У оквиру Предлога програма развоја спорта града Београда, Секретаријат за спорт и омладину усагласио је стратешке циљеве са Законом о спорту, Националном стратегијом спорта у РС, Статутом града Београда, Одлуком о Градској управи, Одлуком о задовољавању потреба и интереса грађана у области спорта у Београду.

² Правилник о спортским гранама у Републици Србији, Правилник о спортским гранама од посебног значаја за Републику Србију, Правилник о националној категоризацији спортова, Правилник о националним гранским савезима преко којих се остварује општи интерес у области спорта у Републици Србији, Правилник о финансирању програма којима се остварује општи интерес у области спорта, Правилник о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности, Правилник о условима за обављање спортских делатности, Правилник о коришћењу јавних спортских објеката и обављању спортских активности у јавним спортским објектима, Уредба о националним спортском признањима и новчаним наградама, Правилник о националној категоризацији врхунских спортиста, Правилник о ближим условима и критеријумима за стипендирање врхунских спортиста аматера за спортско усавршавање и доделу новчане помоћи врхунским спортистима са посебним заслугама, Правилник о утврђивању здравствене способности спортиста за обављање спортских активности и учествовање на спортским такмичењима, Правилник о мерилима и поступку за утврђивање својства лица које се самостално бави спортским активностима и делатностима као јединим или основним занимањем, Правилник о номенклатури спортских занимања и звања, Правилник о националној категоризацији спортских стручњака, Правилник о дозволи за рад спортских стручњака, Правилник о стручном оспособљавању за обављање одређених стручних послова у спорту, Правилник о евиденцијама које воде високошколске и друге организације које се баве оспособљавањем у области спорта, Правилник о надзору над стручним радом у области спорта, Правилник о начину вођења матичних евиденција у области спорта, Правилник о садржају и начину вођења јединствене евиденције удружења, друштава и савеза у области спорта, Правилник о садржају и начину вођења регистра удружења, друштава и савеза у области спорта, Правилник о садржају и обрасцу пријаве за евидентирање података о спортским организацијама, спортским савезима, спортским друштвима и спортским центрима и Правилник о обрасцу и начину издавања легитимације спортског инспектора.

³ Планирање спортског развоја може се дефинисати као континуирани процес у коме се анализом постојећег стања, кроз дијалог свих заинтересованих лица долази до спознаје кључних претпоставки за развој спорта, формулишу циљеви и предлажу мере за њихово постизање.

⁴ Рок за доношење Програма развоја спорта у јединици локалне самоуправе предвиђен је Законом о спорту Републике Србије: Према члану 142. став 4. Закона о спорту („Службени гласник РС”, бр.24/2011 и 99/2011 – др. закони), јединица локалне самоуправе у року од шест месеци од усвајања Стратегије развоја спорта у Републици Србији утврђује програм развоја спорта на својој територији, у складу са Стратегијом.

Према члану 192. став 5. Закона о спорту („Службени гласник РС”, бр.24/2011 и 99/2011 – др. закони), јединице локалне самоуправе донеће односно ускладиће са Стратегијом развоја спорта у Републици Србији програме развоја спорта на својим територијама најкасније у року од годину дана од дана доношења Стратегије развоја спорта у Републици Србији.

⁵ Надлежности општина града Београда у области спорта предвиђене су чланом 77. став 1. тачка 15. Статута града Београда („Службени лист града Београда”, бр. 39/08, 6/2010 и 23/2013): Доноси програм развоја спорта на нивоу градске општине који је усклађен са програмом развоја спорта на нивоу града; учествује у изградњи и одржавању спортских објеката на свом подручју; обезбеђује средства за финансирање и „суфинансирање програма којима се задовољавају потребе грађана у области спорта на подручју градске општине; може оснивати установе у области спорта”.

2. Визија и мисија Програма развоја спорта

2.1. Визија

Визија Програма развоја спорта у Београду јесте да бављење спортом свих старосних категорија грађана буде део културе живљења у коме је редовна физичка активност инвестиција у превенцију и очување здравља, те неговања духа толеранције и равноправности чиме се подиже квалитет живота свих становника Београда.

2.2. Мисија

Мисија је неговање система спорта у Београду у коме ће свако имати право да се бави спортом, са циљем развоја своје личности, одржавања доброг здравља, побољшања физичких способности, квалитетнијег коришћења слободног времена, унапређења здравијих стилова живота и постизања врхунских спортских резултата. За остваривање планиране мисије спорта, град Београд планира да предузме следеће мере како би се:

- побољшало функционисање школског спорта у школама, посебно повећањем свих облика ванчасовних облика рада који доприносе повећању броја ученика који редовно вежбају, као што су: секције, недеља школског спорта, спортско-рекреативни кампови, викенд у школском дворишту, курсни облици наставе, нови модели такмичења који се, пре свега, заснивају на вредновању учествовања;
- обезбедило да сви грађани Београда имају могућност да се баве спортом стварањем одговарајућих услова, у складу са дефинисаним стандардима и развијањем одговарајућих програма по мери становника које треба да реализује едукован и лиценцирани стручни кадар;
- подржало и подстакло бављење регистрованим и врхунским спортом;
- обезбедило планирање, изградња и реконструкција потребних спортских објеката за развој и унапређење спорта у Београду.

3. АНАЛИЗА СТАЊА

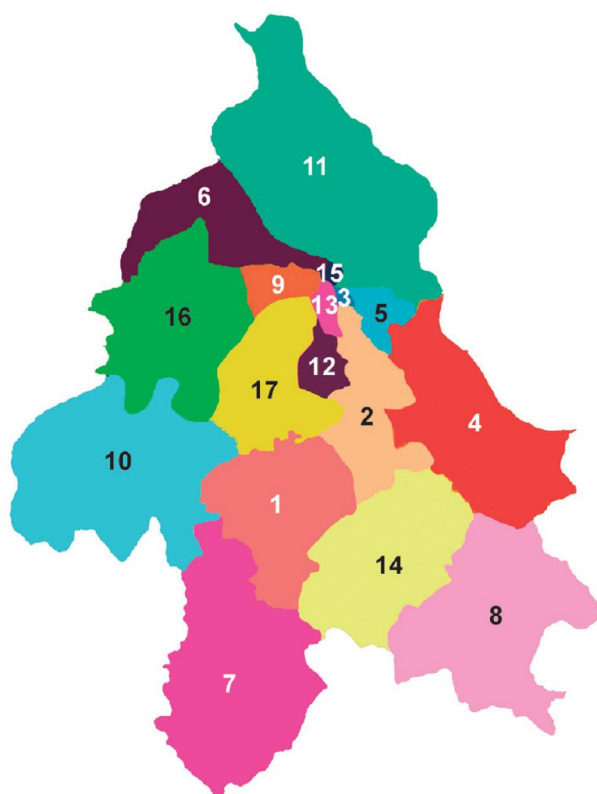
3.1. Основни демографски подаци о граду Београду

Град Београд има вишеструку улогу и значење у Републици Србији. Најпре има значење најснажнијег функционалног подручја које у републици учествује са 41% предузећа и 40,2% запослених. У односу на друге регионе Србије, а према Закону о регионалном развоју, град Београд има најмању територију (3.222,7 km²), али највећу концентрацију становништва (око 538 ст/km²) и предузећа са више од 10 запослених (1,42/ km²). По последњем попису становништва (из 2011. године), град Београд има укупно 1,659.440 становника.

Град Београд има највећу концентрацију научних, стручних, интелектуалних, културних и сервисних капацитета, са развијеном инфраструктуром и потенцијалима у области информационих технологија, комуникација и високоакумулативних и креативних индустрија, услуга и јавних служби, уз веома значајну геостратешку позицију на реци Дунав, коридору 7 и коридору 10.

Београд истовремено представља и снажну констелацију урбаних, полуурбаних и сеоских насеља, организованих у 17 градских општина: Барајево, Вождовац, Врачар, Гроцка, Звездара, Земун, Лазаревац, Младеновац, Нови Београд, Обреновац, Палилула, Раковица, Савски венац, Сопот, Стари град, Сурчин и Чукарица. Београдске градске општине разликују се по степену урбанизације и развијености и чине их и сеоска и високо урбанизована насеља, а све је то основни елемент идентитета града. Напокон, град Београд, као главни град Републике Србије, представља и центар државне администрације, државних институција, као и већег броја међународних институција. Према европској номенклатури метрополитена, са таквим капацитетима град Београд има категорију МЕГА4 са потенцијалима за МЕГА3.

Графикон 1: Београдске градске општине

Београд у бројкама

Београд – основни подаци

Према Статуту града Београда из 2010. године, град Београд се састоји од 17 градских општина:

- 1 Барајево
- 2 Вождовац
- 3 Врачар
- 4 Гроцка
- 5 Звездара
- 6 Земун
- 7 Лазаревац
- 8 Младеновац
- 9 Нови Београд
- 10 Обреновац
- 11 Палилула
- 12 Раковица
- 13 Савски венац
- 14 Сопот
- 15 Стари град
- 16 Сурчин
- 17 Чукарица

НАЦРТ-Предлог програма развоја спорта у граду Београду за период од 2016-2018.године

Из статистичког годишњака можемо да уочимо да се град развијао тако да су динамичније расле централне градске општине и Нови Београд са индексом око 110 у последњих 10 година, док су приградске општине имале индекс пораста 105 (Графикон 2.)

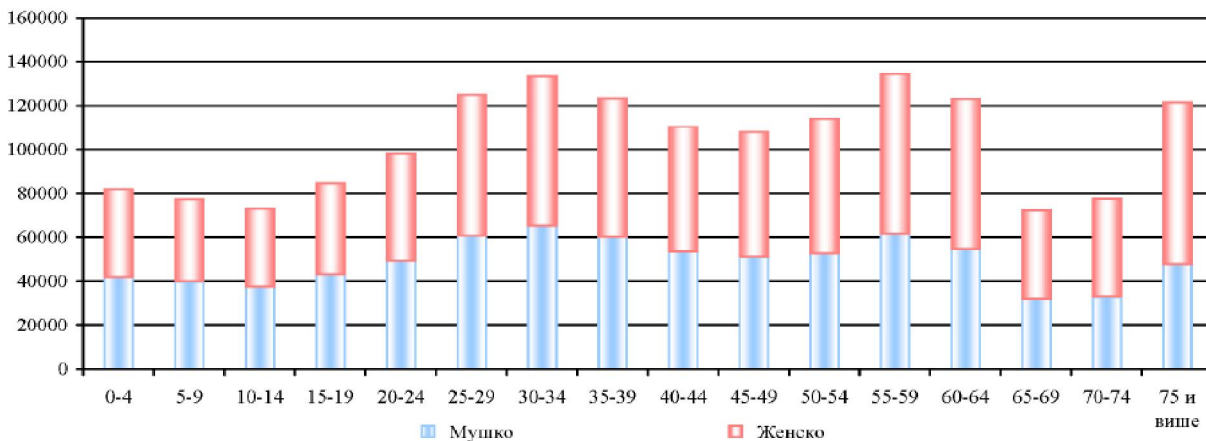
Графикон 2: Статистичка процена броја становника Београда по општинама

Општина	Година				Индекс раста	
	2002.	2005.	2008.	2011.	2011 / 2005.	2011 / 2002.
Барајево	25000	24000	26000	26500	110,4	106
Вождовац	157500	164000	168000	171000	104,3	108,6
Врачар	60000	64000	66000	67500	105,5	112,5
Грошка	79000	76000	80000	81000	106,6	102,5
Звездара	142500	145000	151000	153000	105,5	107,4
Земун	160000	162000	168500	172000	106,2	107,5
Лазаревац	59000	58000	59500	59500	102,6	100,8
Младеновац	53500	53000	54500	54500	102,8	101,9
Нови Београд	226500	234000	243000	246000	105,1	108,6
Обреновац	72000	70000	72500	73000	104,3	101,4
Палилула	166500	168000	176000	189000	111,5	113,5
Раковица	105000	105000	109500	111500	106,2	106,2
Савски венац	44500	46000	48500	49000	106,5	110,1
Сопот	20500	20000	20500	20000	100	97,6
Стари град	59000	63000	65500	66000	104,8	111,9
Сурчин	40000	40000	41000	41500	103,7	101,2
Чукарица	177500	180000	185000	189000	105	106,5
УКУПНО:	1648000	1672000	1735000	1770500	105,9	107,4
Насеље Београд	1200000	1212000	1260000	1274000	105,1	106,2

Извор: Завод за информатику и статистику, Београд, 2010.

Према критеријуму узраста уочавамо да старосна структура Београда (Графикон 3.) одражава укупну демографску ситуацију у Србији тако да преовлађује популација старијих особа.

Графикон 3: Становништво према старости – Попис 2011.

Град спорта је епитет који са поносом Београд из године у годину носи и својим активностима потврђује. Јубиларне 25. Летње универзитетске игре, као највећи спортски догађај у нашој земљи у 2009. години, када је Град Београд био домаћин, потврдиле су све вредности спорта и успешне организације коју је град показао.

Град Београд је сваке године домаћин више од сто такмичења и спортских манифестација од значаја за град, као што су: светска и европска првенства, светске и европске лиге, купови, такмичења која имају дугу традицију (на пример Београдски маратон), а које представљају важан елемент идентитета града.

3.2. Институционални механизми за спровођење спорта на нивоу града Београда

Надлежности Града Београда и градских општина у области спорта предвиђене су пре свега *Статутом Града Београда* („Службени лист Града Београда”, бр. 39/08, 6/2012, 23/2013) члан 25. став 1. тачка 21. за надлежност града, и гласи: „Оснивање установа и организација у области спорта, учествовање у планирању и одржавању спортских објеката од интереса за град, обезбеђивање средстава за финансирање и суфинансирање програма и пројеката у области спорта и организација, одржавања спортских такмичења и манифестација од интереса за град, учешће у реализацији система школског спорта у граду и обезбеђивање услова за рад са младим спортским талентима” и чланом 77. став 1. тачка 15. за надлежности градских општина, и гласи: „Учествовање у изградњи и одржавању спортских објеката и установа чији је оснивач градска општина, праћење потреба и старања о задовољавању потреба грађана у области спорта на подручју градске општине, учествовање у реализацији школског спорта у градској општини, обезбеђивање услова за организовање и одржавање спортских такмичења и манифестација од значаја за градску општину, обезбеђивање услова за реализацију програма и установа омладинских организација на свом подручју у циљу задовољавања потреба грађана са свог подручја, оснивање установа у области спорта”.

Такође, област спорта у граду Београду ближе је одређена и *Одлуком о Градској управи Града Београда* („Службени лист Града Београда”, бр. 8/2013, 9/2013, 61/2013, 15/2014, 34/2014, 37/2014, 44/2014, 75/2014, 89/2014 и 11/2015, 43/2015, у даљем тексту: одлука). Овом одлуком уређује се рад Секретаријата са спорт и омладину као ресорног органа за област спорта у граду и у члану 70. став 1. наводи се: „**Секретаријат за спорт и омладину** врши послове који се односе на: одржавање и коришћење спортских објеката у којима се остварују потребе у области спорта на територији града и набавка спортске опреме и реквизита; подстицање и стварање услова за унапређење спорта за све, односно за бављење грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом; суфинансирање општинског и финансирање градског нивоа система предшколских и школских спортских такмичења; обезбеђивање услова за рад са младим спортским талентима и унапређење квалитета стручног рада са њима; обезбеђивање учешћа спортских организација са територије града у европским клупским такмичењима; финансирање делатности организација у области спорта које је основао град и остварење програма или делова програма других организација којим се доприноси задовољавању потреба грађана у области спорта на нивоу града; организацију и одржавање спортских такмичења и манифестација од значаја за град; унапређење заштите здравља спортиста и обезбеђивање адекватног спортско-здравственог образовања спортиста, посебно младих укључујући и антидопинг образовање; спречавање негативних појава у спорту; едукацију, информисање и саветовање грађана, спортиста и осталих учесника у систему спорта о битним питањима за одговарајуће бављење спортским активностима; периодична тестирања, скупљање, анализу и дистрибуцију релевантних информација за адекватно задовољавање потреба грађана у области спорта на територији града, истраживачко-развојне пројекте и издавање спортских публикација; обезбеђивање услова за рад спортских организација и стручњака у области спорта на територији града; обезбеђивање средстава за финансирање и суфинансирање програма и пројеката у области спорта; обезбеђивање реализације тренажног процеса београдских спортских организација; унапређење стручног рада учесника у систему спорта на нивоу града и подстицање запошљавања висококвалификованих спортских стручњака и врхунских спортиста; реализацију програма за децу и младе за време школског зимског и летњег распуста, стипендије за спортско усавршавање категорисаних спортиста, посебно перспективних спортиста и доделу награда и признања за постигнуте спортске резултате и допринос развоју спорта.”

На основу Одлуке о задовољавању потреба и интереса грађана у области спорта у Београду („Службени лист Града Београда”, број 57/13), донесен је *Правилник о одобравању и финансирању програма којима се остварују потребе и интереси грађана у области спорта у Београду*. У складу са поменутом одлуком и правилником (члан 4, став 1), **Спортски савез Београда** је препознат као предлагач свог и годишњих програма својих чланова, као и посебног програма.

Решењем градоначелника града Београда број 020-648/14 од 29. маја 2014. године, формирана је Комисија за оцену програма у области спорта којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта у граду Београду.

Спортски савез Београда је асоцијација гранских спортских савеза, општинских спортских савеза, спортских друштава и удружења на територији града Београда која броји укупно 104 члана. Као територијални спортски савез града Београда има значајну улогу у усаглашавању програма рада својих чланова, изради заједничког плана развоја спорта у Београду и организацији великих и значајних спортских такмичења од посебног интереса за град.

НАЦРТ-Предлог програма развоја спорта у граду Београду за период од 2016-2018.године

Спортски савез Београда доставља Секретаријату за спорт и омладину годишње програме својих чланова за суфинансирање из буџета града (60 спортова), као и програмске активности осталих спортских удружења са територије града Београда. Грански спортски савези који се редовно финансирају средствима из градског буџета су:

- аеробик – фитнес,
- аикидо,
- атлетика,
- ауто-мото спорт,
- амерички фудбал,
- бадминтон,
- бејзбол,
- бициклизам,
- боћање,
- боди билдинг,
- бокс,
- бриџ,
- дизање тегова,
- клизање,
- џудо,
- гимнастика,
- хокеј на леду,
- хокеј на трави,
- фудбал,
- једриличарство,
- џет-ски,
- кајак,
- карате,
- кик-бокс,
- коњички спорт,
- кошарка,
- куглање,
- кјокушинкаи,
- кендо,
- мачевање,
- мото спорт,
- одбојка,
- оријентиринг
- планинарство,
- пливање,
- рагби,
- рагби 13,
- рукомет,
- рвање,
- роњење,
- синхронно пливање,
- скокови у воду,
- смучање,
- софтбол,
- спортски плес,
- спортски риболов
- стони тенис,
- стрељаштво,
- стреличарство,
- савате,
- сквош,
- спортско пењање,
- шах,
- теквондо,
- тенис,
- триатлон,
- ватерполо,
- ваздухопловство,
- веслање,
- универзитетски спорт,
- школски спорт,
- рекреација и фитнес,
- спорт за све,
- соколски спорт,
- спорт особа са инвалидитетом по гранама:
- спорт особа са инвалидитетом,
- спорт глувих,
- спорт слепих и слабовидних,
- програми београдских спортских друштава.

Програмске активности за која се издвајају буџетска средства односе се на следеће: повећање квалитета рада са младим спортистима, школски спорт, рекреативни спорт, универзитетски спорт, спорт особа са инвалидитетом, такмичарски и врхунски спорт и организацију спортских такмичења и манифестација од интереса за град.

Графикон 4: Улагање финансијских средстава за програмске активности спортских организација

Године	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
УКУПНО	334.055.007	355.019.107	535.757.340	505.733.240	479.853.146	436.486.918	364.492.353	409.364.911

На основу приказаних података који се односе на улагање финансијских средстава за програмске активности спортских организација са територије града Београда, може се уочити да се ниво опредељиваних средстава за период од 2008. до 2015. године није знатно повећавао.

3.3. Стање и проблеми у стратешким приоритетима у области спорта

3.3.1. Предшколска физичка активност, школски и универзитетски спорт у граду Београду

Предшколска физичка активност

Предшколске установе Београда су огледало социјалне политике и укупне бриге за популацију наших најмлађих суграђана, тако да се повећао обухват деце са 44.119 у 2001. години на 58.000 у 2014. години (Београд у бројкама). Свака општина има своју предшколску установу. Имамо 17 установа, 412 објеката вртића, 58.808 деце. Крајем осамдесетих година, већина предшколских установа имала је стручне сараднике за физичко васпитање, али се број временом смањује тако да сада стручни сарадници постоје само у општинама Нови Београд, Обреновац, Раковица. Тржишна економија отворила је простор за приватну иницијативу, тако да сада имамо додатно ангажоване школе спорта и сличне програме које родитељи плаћају. Међутим, ово продубљује стратификацију између деце чији родитељи/старатељи имају новца да додатно плаћају деци програме у односу на децу чији родитељи/старатељи то не могу да приуште,⁶ а ово је карактеристично како за децу предшколског тако и за децу школског узраста.

Графикон 5: Предшколске установе и број деце у Београду

Београд у бројкама

Предшколске установе

стање 01.10.

	2001.	2005.	2011.	2012.	2013.	2014.
Предшколске установе	325	324	449	442	455	427
Деца	44419	45644	53919	56335	57195	58008
Васпитне групе	1867	1932	2646	2706	2815	2499
Васпитачи	...	2425	3356	3523	3696	3583
Просечан број деце у групи	23,79	23,63	20,38	20,82	20,32	23,21
Просечан број деце по васпитачу	...	18,82	16,07	15,99	15,47	16,19

Школски спорт

Школски спорт је дефинисан Законом о спорту члан 143. који „обухвата организоване и ваннаставне спортске активности у области школског физичког васпитања, укључујући и школска спортска такмичења која се спроводе у оквиру школског система у складу са наставним планом и програмом, утврђеним у складу са законом.“

Циљ школског спорта јесте да се током систематског вежбања у оквиру школског спортског друштва кроз различите форме ванчасовних активности задовоље потребе ученика за редовним

⁶ Понуда програма спортских школа и спортских клубова јесте пре свега комерцијална тако да се спортом баве деца родитеља који то могу да плате, што значајно смањује број деце којој је спорт доступан и конкуренцију и квалитет из кога може да се створи спортски резултат. Због тога је 2012. године Савез за школски спорт Србије уз помоћ МОС-а покренуо пројекат бесплатних спортских школа за децу која нису обухваћена системом спорта, која су слабијег материјалног стања и имају препоруку свог педијатра. Програм се у првој години реализује у 47 градова, Савез за школски спорт Србије је ангажовао 60 професора физичког васпитања, у пројекат је укључено 11 локалних заједница које су ангажовале још 42 професора физичког васпитања. Смедерево је проширило програм и ангажовало све незапослене професоре физичког васпитања и на тај начин дало најбољи пример како локална самоуправа може да допринесе правилном расту и развоју деце. Тренинзи се организују два пута недељно у трајању од 45 минута. Пројекат „Спорт у школе“ реализује се у Београду у 13 група деце млађег школског узраста.

вежбањем и активним учешћем у спортско-рекреативним активностима и спорту, како би се допринело свестраном расту и развоју личности.

Неопходно је да сви ученици буду укључени у неки од програма школског спорта:

- едукативни (здравствени);
- кондициони;
- спортско-рекреативни;
- селективни;
- спорт за ученике са посебним потребама.

Школски спорт је сегмент физичког васпитања чији су циљ и задаци у функцији остваривања циља и задатака физичког васпитања према важећем Наставном плану и програму. Школски спорт припада систему физичког васпитања, а један његов део реализује се у сарадњи са системом спорта који је регулисан Законом о спорту. Школски спорт треба организационо и идејно да ствара могућности за додатно вежбање (тренинг) што већег броја заинтересоване, а не само талентоване деце. Повезаност физичког васпитања и спорта растерећена је негативности врхунског спорта.

Београд има 290 основних школа (Графикон 6) више од 124.000 ученика који су распоређени у преко 5.000 одељења, а наставу реализује око 7.500 наставника. Мрежа средњих школа има 104 установе које похађа 61.578 ученика, који су распоређени у 2.423 одељења, а наставу реализује 6.821 наставник.

Графикон 6: Основне и средње школе у Београду („Београд у бројкама”, Завод за информатику и статистику у Београду)

Основне и средње школе

почетак школске године

	2001/2002.	2011/2012.	2013/2014.	2014/2015.
Основне школе	284	287	288	290
Ученици	134392	118935	122804	124041
Одељења	5235	4756	4901	5006
Наставници	7653
Просечан број ученика по одељењу	25,67	25,01	25,06	24,78
Просечан број ученика по наставнику	17,56
Средње школе	82	98	99	104
Ученици	76490	65999	63106	61578
Одељења	2377	2518	2467	2423
Наставници	5688	6658	6853	6821
Просечан број ученика по одељењу	32,18	26,21	25,58	25,41
Просечан број ученика по наставнику	13,45	9,91	9,21	9,03

Укупан број основних школа на територији града износи 290. Од тог броја 30 школа нема салу за физичко васпитање. Број средњих школа износи 87, од којих 22 немају салу за физичко васпитање. Гледајући укупан број основних и средњих школа, 52 школе немају салу за физичко васпитање.

Финансирање школског спорта спроводи се на неколико нивоа. На нивоу града школски спорт функционише кроз систем школских спортских такмичења којима су обухваћене 162 основне школе и 74 средње школе са учешћем око 120.000 ученика из свих 17 београдских општина. Програм школског спорта обухвата укупно девет спортова, од чега се четири реализују по принципу отвореног градског такмичења (пливање, стони тенис, стрељаштво, спортска гимнастика), а пет спортова (кошарка, одбојка, рукомет, мали фудбал, атлетика) према програму Система школских спортских такмичења у оквиру три узрасне категорије (5-6, 7-8 разреди основних школа, 1-4 године средњих школа) у мушкој и женској конкуренцији. За реализацију програма на школском нивоу задужени су директори школа са професорима физичког васпитања, а на општинском нивоу за реализацију школског спорта задужени су општински спортски савези и струковна удружења. Током 2015. године повећан је

⁷ проценат издвајања за школски спорт и износи око 5% у односу на укупна издвојена средства намењена за област спорта.

Град Београд путем суфинансирања спортских програма који се реализују у току летњег и зимског распуста а намењени су школској популацији омогућава провођење слободног времена школске деце на најквалитетнији могући начин. Током летњег распуста реализују се програми типа „Летњи камп“ у спортским центрима Београда и на Ади Циганлији. Преко 50 спортских организација нуди програме као што су школе пливања, веслања, кајака, тениса, кошарке, одбојке, фудбала, једрења, јахања, фитнеса, и др. У поменутим програмима учествује више од 20.000 ученика основних и средњих школа. За време трајања зимског распуста ученицима београдских основних и средњих школа омогућено је бесплатно учешће у програмима обуке пливања и клизања и у организованој рекреацији и такмичењима у разноврсним спортовима: стони тенис, кошарка, одбојка, рукомет, фудбал, гимнастика, аеробик, бициклизам на ваљцима, карате, џудо, фитнес, пилатес, школе мачевања и шах. За време зимског школског распуста програмима је обухваћено преко 10.000 ученика.

ГРАД БЕОГРАД
и овог лета
БЕСПЛАТНИ ПРОГРАМИ ЗА
вашу забаву

20 ЛЕТЊИ РАСПУСТ 09

СПОРТСКИ ПРОГРАМИ :

- Школа пливања
- Школе тениса, стони тенис и бадминтона
- Школе фудбала, кошарке, рукометне, одбојке
- Фудбалски центри
- Школе одбојке на плаћу
- Школе јакана, једрења
- Џудо-чи школе
- Школе џудо
- Морнаричке олимпијске школе
- Фитнес програми
- Програмски програм "Пилатес"
- Школе спортог пливања и фотодраме
- Спортог-олимпијске школе
- Школе одбојке
- Разнообразни олимпијски програми

ЕДУКАТИВНИ ПРОГРАМИ :

- Школа рукометне
- Школа графика, сликарства и илустрације
- Школа плеса
- Пројекат здравог живота
- Вајарске колоније и Раду
- Свијарство - уметност плетива, свила на свила
- Мачевачке школе
- Школа астрономије
- Еколошко-агаријарска школа на Авали
- Креативни студио мод
- Основне правне школе
- Танцске олимпијске школе, студије
- Школа рукометне
- Формирање културних школа, школа глуми

Београд
www.beograd.org.yu

ИНФОРМАЦИЈЕ :
3061 324
3061 343
3612 411
www.beograd.org.yu

Универзитетски спорт

Универзитет у Београду је формиран пре више од два века и представља највећу високошколску установу са преко 84.000 студената. Поред тога, у школској 2012/13. евидентирано је још 18.842 студента на државним високим школама, док на шест приватних универзитета евидентирано је више од 15.000 студената на факултетима и око 3.700 студената у високим школама.

Организацију слободних активности студената Универзитета у Београду координира Универзитетски спортски савез Београда (УССБ). Универзитетски спортски савез Београда иницира, помаже, а по потреби и организује оснивање факултетских спортских друштава и секција, зависно од интересовања студената. За сваки спорт појединачно, на факултетима и студентским домовима формирају се секције, а свака секција делегира свог представника у УССБ, односно Спортску комисију, коју сачињавају сви представници осталих факултета. Спортску комисију води један од студената, а УССБ врши непосредни надзор над радом и пружа стручну помоћ у организацији.

⁷ Процент издвајања намењених за школски спорт увећан је са 2,5 % током 2014. године на оквирно 5% од укупног буџета намењеног за област спорта у 2015. години.

Графикон 7: Факултети и високе школе у Београду

Факултети и високе школе

	<i>Студенти</i>			
	<i>укупно</i>		<i>финансирани из буџета</i>	
	<i>свежа</i>	<i>женски</i>	<i>свежа</i>	<i>женски</i>
<i>Државни факултети</i>				
2011/2012.	78134	45476	41455	25248
2012/2013.	84403	49415	43985	27114
<i>Приватни факултети</i>				
2011/2012.	17683	9213	-	-
2012/2013.	15268	7898	-	-
<i>Државне високе школе</i>				
2011/2012.	19563	9538	6242	3165
2012/2013.	18842	9025	6325	3130
<i>Приватне високе школе</i>				
2011/2012.	3126	1399	-	-
2012/2013.	3761	1294	-	-

У Универзитетском спортском савезу Београда ради 15 спортских комисија и то: стрељаштво, рукомет, кошарка, шах, одбојка, фудсал, стони тенис, пливање, џудо, карате, куглање, тенис, атлетика, триатлон и оријентационо трчање, што је сасвим довољно као избор студентима да се определе за било који од наведених спортова.

Такмичења се спроводе, зависно од спорта, по лигашком, турнирском или куп систему, а УССБ проналази термине у објектима, врши закуп у свим оним случајевима када то универзитетски објекти не могу да обезбеде и врши техничку организацију такмичења.

Спортских друштава факултета и студентских домова има скоро 40 (Графикон 8.), а циљ који се постиже је масовно бављење спортским и рекреативним активностима студената. Сваки студент, у оквиру свог факултета, има могућност да се појави на било којем универзитетском такмичењу, а УССБ преко Министарства просвете и универзитета ствара услове за организовано масовно бављење спортско-рекреативним активностима.

Следећи нивои у делокругу УССБ су међууниверзитетска сарадња која се спроводи у сарадњи са осталим универзитетима у Београду и Србији, међурепубличка сарадња која се врши организовано преко Универзитетског спортског савеза Србије и међународна сарадња која подразумева све облике спортске сарадње Универзитета у Београду са универзитетима ван Србије. У оквиру ових делатности УССБ селекује, припрема и организује наступ универзитетских спортских селекција за наступе на такмичењима.

Универзитетски спортски савези у свом чланству ангажују 2-6% студената у активностима које се реализују током целе школске године, а у појединим манифестацијама у којим учествују сви заинтересовани студенти, као што су: Крос студената, Првенства у пливању, „Дан изазова“, „Сви у природу“, „Сви на снег“, учествује већи проценат.

Међутим, важно је истаћи да је спорт на универзитетима у нашој земљи од 1963. до 1998. био организован као **редовна настава физичког васпитања** за све студенте прве године, што је доприносило масовнијем бављењу редовном физичком активношћу свих студената, за разлику од данас, када се универзитетски спорт, осим на специјализованим факултетима, заправо своди на слободан избор мале популације. Нажалост, град нема надлежности над Београдским универзитетом, али свакако би, у складу са Програмом развоја, подржао поновно успостављање спорта као редовне наставне активности.

Графикон 8. Активне чланице Универзитетског спортског савеза Београда

Р.бр.	Пун назив организације	Општина
1.	Спортско удружење студената саобраћајног факултета	Вождовац
2.	Спортско друштво ФОН-а „Спорт ФОН“	Вождовац
3.	Спортско друштво Фармацеутског факултета	Вождовац
4.	Висока школа електротехнике и рачунарства – Савез студената и Управа школе	Вождовац
5.	Спортско удружење „Политиколог“ Факултета политичких наука	Вождовац
6.	Клуб малог фудбала ТМФ	Врачар
7.	Спортско удружење Више пословне школе	Звездара
8.	Спортска асоцијација студената Београдске пословне школе	Звездара
9.	Стуентски дом „Патрис Лумумба“ – Савез студената и управа дома	Звездара
10.	Висока грађевинско – геодетска школа – Управа школе (Спортски савез Високе грађевинско геодетске школе)	Звездара
11.	Културно-спортско друштво Више школе унутрашњих послова	Земун
12.	Пољопривредни факултет – Савез студената	Земун
13.	Спортско удружење „Универзитет Браћа Карић“	Нови Београд
14.	Спортско друштво Машинског факултета "Машинац"	Нови Београд
15.	Спортско друштво „Студентски град“	Нови Београд
16.	Универзитет Унион – Правни факултет – Управа факултета	Нови Београд
17.	Студентски дом - „Студентски град“ – Кошаркашки клуб „Студентски град 2000“	Нови Београд
18.	Спортско Удружење „Електричар“	Палилула
19.	Спортско удружење студената Машинског факултета „Машинац“	Палилула
20.	Православни богословски факултет – Управа факултета	Палилула
21.	Грађевински факултет – Студентски парламент – Спортско студентско друштво „Грађевинац“	Палилула
22.	Архитектонски факултет – Савез студената	Палилула
23.	Спортско удружење „Викторија“ Правног факултета Универзитета у Београду	Палилула
24.	Рударско-геолошки факултет – Савез студената	Палилула
25.	Студентски дом „Карабурма“ – Савез студената	Палилула
26.	Висока железничка школа – Управа школе	Палилула
27.	Спортски клуб „Економист“	Савски венац
28.	Спортско удружење Стоматолошког факултета „Стоматолог“	Савски венац
29.	Спортско удружење Географског факултета „Јован Цвијић“	Савски венац
30.	Спортско удружење „Ветеринар“	Савски венац
31.	Медицински факултет – Студентски парламент (С.Д. „Медицинар“)	Савски венац
32.	Спортско удружење Математичког факултета	Стари град
33.	Спортско удружење Филозофског факултета „Младост“	Стари град
34.	Спортско удружење студената Филолошког факултета Универзитета у Београду „Филолог“	Стари град
35.	Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију – Савез студената	Стари град
36.	Физички факултет – Савез студената	Стари град
37.	Факултет за физичку хемију – Савез студената	Стари град
38.	Спортско друштво Биолошког факултета	Стари град
39.	Факултет спорта и физичког васпитања – Савез студената	Чукарица

Као основни проблеми у анализи стања школског и универзитетског спорта, уочено је следеће:

1. недовољно развијени материјално-технички услови за реализацију школског и универзитетског спорта. Кад говоримо о овом проблему, потребно је истаћи да не постоји систем и континуираног истраживања, на основу којег се потом прави план опремања спортских објеката при школама: справама, реквизитима и спортском опремом;
2. недовољан број спортских секција и других ваннаставних спортских и рекреативних активности у оквиру школског и универзитетског спорта. Основни принцип који би требало обезбедити у оквиру школског спорта јесте једно дете – једна секција. Као што смо навели, у периоду социјализма је и у предшколским установама и на универзитетима била системски успостављена физичка активност, што тренутно није ситуација. Свакако, треба истаћи да у Београду око 18% школа ни нема салу за физичко васпитање;
3. Недовољно учешће ученика и студената на школским и универзитетским спортским приредбама;
4. недовољно развијена институционална сарадња;
5. недовољно промовисана школски и универзитетски спорт;
6. недовољно развијене везе између школа и организација у области спорта.

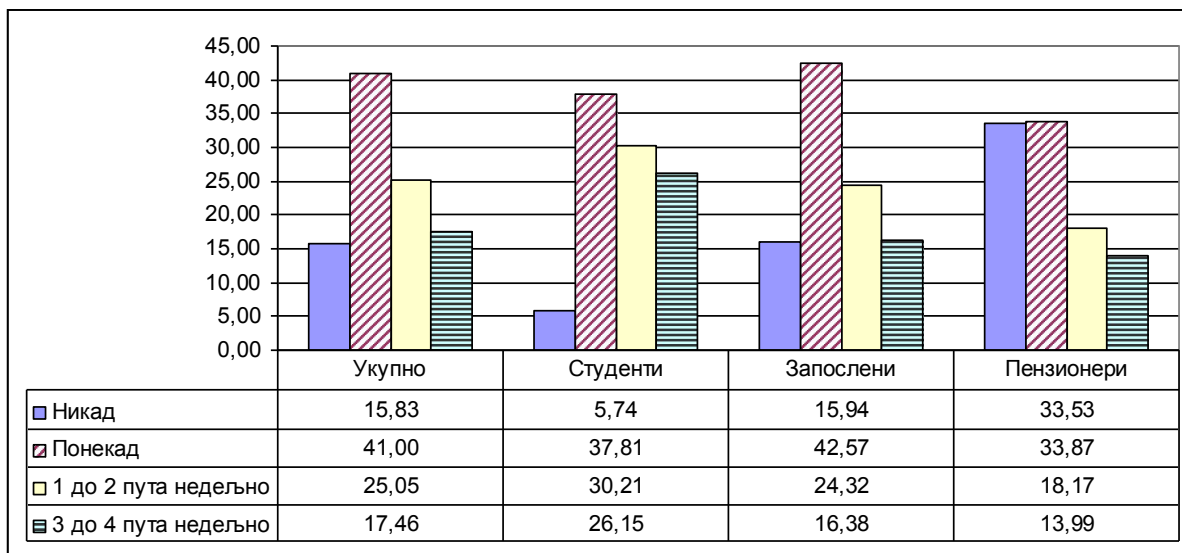
3.3.2. Рекреативни спорт

Према подацима истраживања Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ у Републици Србији гојазан је скоро сваки пети одрасли становник (18,6%), сваки трећи становник конзумира цигарете (33,6%), око 40% свакодневно или повремено конзумира алкохол, а скоро половина становништва има хипертензију (46,5%).

Резултати компарације резултата два истраживања: првог које су спровела Европска комисија (ЕУРОБАРОМЕТАР) на територији земаља чланица Европске уније и другог, које је спровео ЦЕСИД на територији Републике Србије на захтев Министарства, показују да:

- 40% становника Европске уније изјављује да се бави спортом бар једном недељно, док се спортом у Републици Србији једном недељно бави само око 10 %;
- 34% становника Европске уније изјављује да се никада не бави физичким вежбањем, док се у Републици Србији никада не бави физичким вежбањем чак 56% популације.

Графикон 9. Рекреативне и спортске активности испитаника у току недеље, по групама

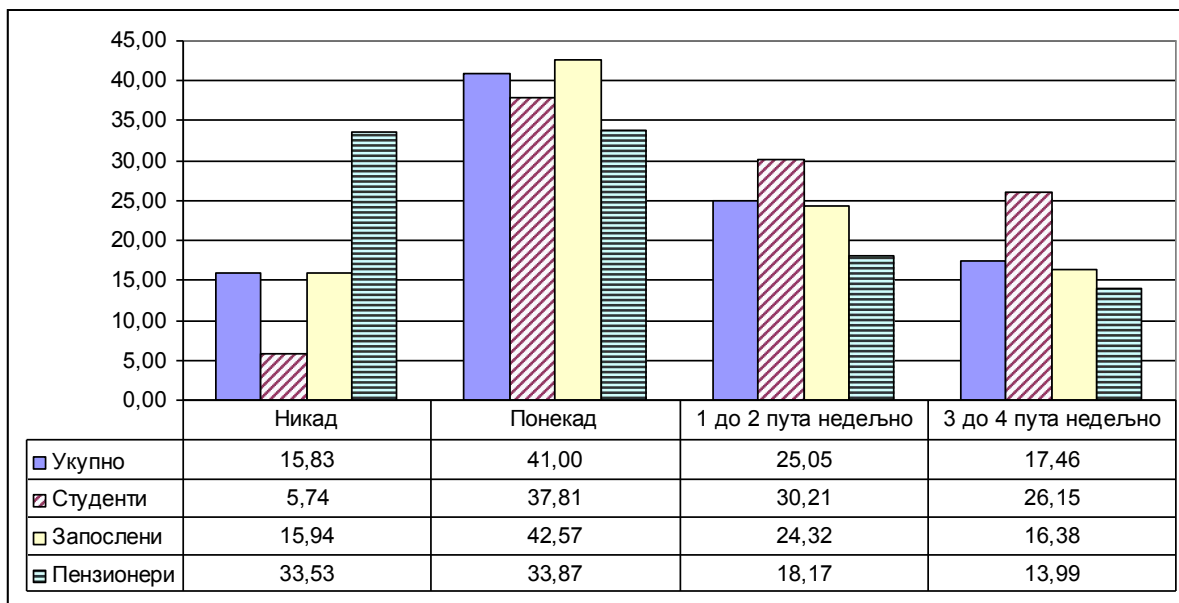

Око 42,5% испитаника у овом истраживању (Графикон 9.) упражњава физичко вежбање бар једном недељно. Види се да са годинама опада учесталост физичког вежбања. Преко 56% студената

НАЦРТ-Предлог програма развоја спорта у граду Београду за период од 2016-2018.године

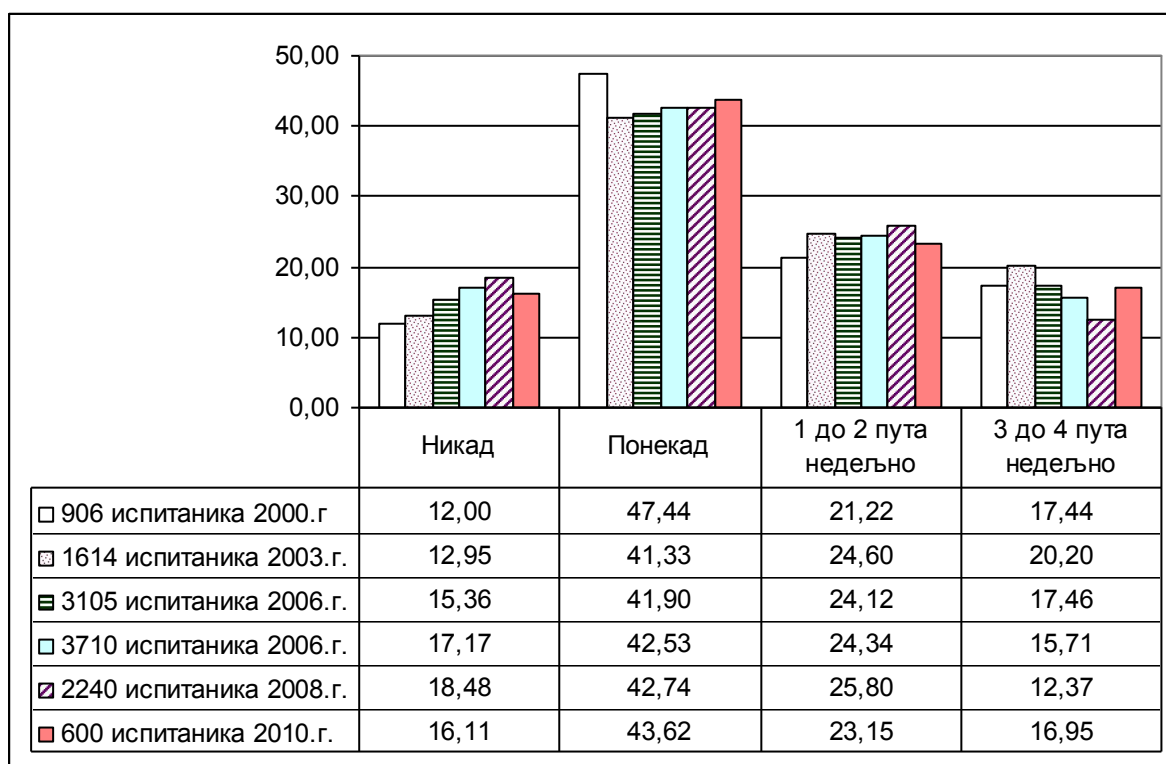
физички вежба бар једном недељно, док се овај проценат код запослених спушта на 40, а код пензионера пада на око 32. Наравно, и овде предњаче студенти код којих нешто више од четвртине вежба 3-4 пута недељно, док код запослених односно пензионера овај проценат пада на 16 односно на 14. Верујемо да резултати добијени на нашим испитаницима одражавају слику укупног стања популације грађана. Резултати још једном указују на незадовољавајуће, а могли бисмо рећи и забрињавајуће стање, као и на неопходност озбиљних акција усмерених на повећање броја особа које вежбају у свим узрастима.

Графикон 10. Рекреативне и спортске активности испитаника у току недеље, по учесталости

Ако поредимо резултате добијене у последњих десет година (Графикон 11.), видимо да ове бројке имају прилично стабилне вредности у различитим годинама. Разлике које се ипак јављају су, нажалост, неповољне. Онда расте број особа које никада не вежбају, док истовремено опада број оних који најредовније вежбају (3-4 пута недељно).

Графикон 11. Бављење рекреацијом запослених грађана у периоду од 2000. до 2010. године

НАЦРТ-Предлог програма развоја спорта у граду Београду за период од 2016-2018.године

Ови подаци опет јасно говоре да је потребна опсежна акција промовисања корисних ефеката редовне физичке активности, перманентно мотивисање становништва да се бави физичким вежбањем и стварање услова за упражњавање физичког вежбања за све категорије грађана.

Секретаријат за спорт и омладину суфинансира програме рекреативног спорта путем годишњих програма које реализују градски грански спортски савези и то: Асоцијација „Спорт за све“ Београда, Савез за рекреацију и фитнес Београда, Соколски савез Београда. Такође, град Београд путем суфинансирања посебних програма у реализацији спортских организација и спортских центара чији је оснивач град Београд и градска општина и који са својим инфраструктурним потенцијалом и стручно оспособљеним кадром пружају услове за бављење спортско-рекреативним активностима на високом нивоу, афирмишу рекреативни спорт и чине га доступним свим категоријама становништва као што су: програми намењени студентима, женама, породичној рекреацији, трудницама, старијим лицима и особама са инвалидитетом и др. Програмске активности за које се издвајају буџетска средства односе се на следеће: редовно вежбање, неговање спортских навика, промотивне и масовне акције у циљу популарисања рекреације спорта и спортско-рекреативне манифестације.

Графикон 12: Улагање финансијских средстава за програмске активности рекреативног спорта

Р.б.	Година	Број спортских организација	Број програма	Улагања за рекреативне програме
1.	2009	52	102	14.503.400
2.	2010	50	123	16.250.000
3.	2011	47	127	15.050.000
4.	2012	50	140	14.492.500
5.	2013	50	131	13.580.000
6.	2014	6	25	3.700.000
7.	2015	13	22	6.653.000

Приказани подаци из Графикона 12, који се односе на улагање финансијских средстава за рекреативне програме, указују да ниво опредељиваних средстава за период од 2009. до 2015. године опада.

У наредним годинама тенденција је ревитализација рекреативног спорта и стратешко позиционирање са већим улагањима у рекреативне програме.

Као главне проблеме везано за рекреативни спорт у граду Београду можемо идентификовати:

1. недовољну развијену свест о важности редовне физичке активности грађана/ки;
2. недовољно развијене и доступне материјално-техничке услове за рекреативни спорт за све грађане/ке;
3. дефинисане критеријуме у оквиру области спортске рекреације;
4. недовољно финансирање програмских активности из области спортске рекреације и спорта особа са инвалидитетом;
5. недефинисане критеријуме у оквиру области спортске рекреације одговарајућим актима и унапређење стручних потенцијала с циљем израде критеријума за финансирање;
6. недовољно развијену сарадњу спортске рекреације са школским и универзитетским спортом, врхунским спортом, у циљу повећања обухвата бављења спортом у свим сегментима становништва, посебно деце, младих, жена, особа са инвалидитетом и старих;
7. недовољно развијену сарадњу са удружењима и савезима пензионера, спортским покретима трећег доба, невладиним организацијама и гранским спортским савезима ради повећања обухвата и развоја нових облика и садржаја који су намењени старим особама у функцији одржавања здравља, виталности и дигнитета.

3.3.3. Такмичарски и врхунски спорт

Адекватно развијен систем такмичарског и врхунског спорта представља основну сврху модерног спорта уопште. Наиме, циљ сваке земље ја да свеукупним улагањем и организацијом система такмичарског спорта постигне што квалитетнији ниво врхунског спорта. Ниво достигнуте организационе и технолошке ефикасности датог система се директно евалуира преко постигнутог спортско-такмичарског успеха на највећим националним, европским и светским спортским такмичењима, односно индиректно се евалуира преко различитих стандарда постигнутих у осталим деловима система као што су: број спортиста, начин финансирања, искоришћеност спортског потенцијала нације, региона или локалне заједнице, развијеност и искоришћеност потенцијала инфраструктуре, заступљеност спортско-такмичарских организација у социјално-друштвеним активностима грађана, као и свеукупна заступљеност спортско-такмичарских активности у навикама и животу становништва.

У овом тренутку у граду Београду има 3.411 званично регистрованих спортских организација и то највише у општинама Нови Београд, Чукарица и Палилула, а најмање у општинама Барајево, Сопот и Гроцка. У просеку, по општини је регистровано 201 ± 122 спортске организације, уз коефицијенат варијације броја истих по општини од 61 %. Податак о варијацији броја званично регистрованих спортских организација у односу на општине у Београду нам указује да постоји висок степен њихове нехомогености у односу на дистрибуцију територијалне заступљености у граду. То значи да је у неким општинама изузетно висок број организација, док их у другим општинама има у изузетно малом броју.

У Графикону 13. приказан је укупан број регистрованих спортских организација на територији града Београда и број спортских организација на свакој од општина појединачно.

Графикон 13. Број регистрованих спортских организација

Општина	Укупно регистрованих спортских организација
Барајево	38
Вождовац	268
Врачар	189
Гроцка	76
Звездара	283
Земун	294
Лазаревац	119
Младеновац	77
Нови Београд	414
Обреновац	123
Палилула	317
Раковица	143
Савски венац	267
Сопот	41
Стари град	285
Сурчин	85
Чукарица	392
Укупно град Београд	3.411

У Графикону 14. приказан је укупан број спортиста (са процентом спортских организација које су овај податак уписале у МЕ) на територији града Београда и на свакој од општина појединачно које су уписали представници спортских организација у Матичну евиденцију спортских организација коју води Завод за спорт и медицину спорта РС. У овом тренутку по званичним подацима у граду је евидентирано 76.471 спортиста. Највећи број спортиста је евидентиран у општинама Нови Београд, Чукарица и Врачар, а најмањи број у општинама Сопот, Барајево и Сурчин. У просеку по општини има 4.498 ± 3.356 спортиста, уз коефицијенат варијације броја истих по општини од 74.6 %. Као и у односу на број званично регистрованих спортских организација, и варијација броја спортиста по општинама нам указује да постоји изузетно висок степен нехомогености истих у односу на дистрибуцију територијалне заступљености у граду. То значи да је у неким општинама изузетно висок број регистрованих спортиста, док их у другим општинама има непропорционално мало.

НАЦРТ-Предлог програма развоја спорта у граду Београду за период од 2016-2018.године

Са друге стране, мора се нагласити да је број организација које су уписале све спортисте у званични регистар Матичне евиденције спортских организација коју води Завод за спорт и медицину спорта РС, забрињавајуће мали и износи само 44.8 ± 6.8 %, уз веома хомоген коефицијент варијације од 15.3%. То значи, да спортске организације у граду веома хомогено и на нивоу стандардног негативног обрасца не испуњавају обавезу евидентирања својих чланова чак ни на нивоу до 50%.

Графикон 14. Структура укупног броја спортиста⁸ по градском општинама

Општина	Број спортиста	% организација које су уписале број спортиста
Барајево	656	61.1
Вождовац	1.205	42.1
Врачар	8.374	47.1
Гроцка	1.058	50.0
Звездара	6.986	39.1
Земун	6.427	43.6
Лазаревац	1.970	46.5
Младеновац	1.838	58.7
Нови Београд	10.248	46.3
Обреновац	2.999	38.7
Палилула	6.551	40.4
Раковица	8.188	42.4
Савски венац	6.041	44.3
Сопот	364	33.2
Стари град	3.944	43.9
Сурчин	856	41.2
Чукарица	8.766	43.6
Укупно град Београд	76.471	

На основу приказаних резултата у Графикону 15, може се закључити да је за анализирани петогодишњи период просечан број савеза у систему годишњег финансирања износио 59, односно од минимално 57 до максимално 62 савеза. Укупан просечан број активних регистрованих клубова је био 1.200, односно минимално од 1.160 до максимално 1.238 клубова. Укупан просечан број клубова у систему финансирања је био 829, односно минимално 793 до максимално 865. На основу коефицијента варијације, као мере хомогености испитиване појаве, може се тврдити да је у Београду у посматраном петогодишњем периоду било изузетно стабилно стање у смислу броја финансираних савеза, броја активних регистрованих клубова, као и клубова у систему финансирања (вредност кф % од само 3.1 до 3.7 %). Овај податак се може интерпретирати у смислу већ успостављеног веома стабилног стања броја активних и броја финансираних спортских чинилаца од интереса за град, али се такође може интерпретирати и са аспекта достигнутог пуног капацитета одрживости развоја система спорта у граду у односу на постојеће инфраструктурне, организационе и финансијске стандарде. Другим речима, у претходном петогодишњем периоду ништа се није ни погоршало, али ни побољшало у односу на систем такмичарског и врхунског спорта у граду.

⁸ Такође, мора се нагласити да се број спортиста који су евидентирани и уписани од представника спортских организација у Матичну евиденцију приказан у Табели 3 разликује од броја спортиста евидентираних и уписаних од представника општинских и гранских савеза на територији града Београда (видети Табелу 4, у делу Прилози). Разлог добијених разлика у броју спортиста треба тражити у недовољном одзиву спортских организација за упис података у МЕ, са једне стране и непотпуном уносу података од одређеног броја спортских организација које су се уписале у МЕ, са друге стране. За потпуно сагледавање стања у спорту у циљу дугорочног планирања његовог развоја мора се константно радити на подизању свести спортских организација и појединаца у области спорта о значају адекватног и ажурног подношења пријава за упис у матичну евиденцију. И то, не само од стране Завода за спорт и медицину спорта РС који то континуирано ради, већ и од свих субјеката који имају значајну улогу за развој спорта на нивоу града. У Табели 5 (у делу Прилози) дат је преглед броја организација и спортиста (са процентом спортских организација које су овај податак уписале у МЕ) на територији града Београда и на свакој од општина појединачно које су уписали представници спортских организација у домену спорта особа са инвалидитетом и посебним потребама.

Графикон 15. Збирни преглед броја активних регистрованих субјеката у систему спорта Београда за период 2011– 2015. година

р.б.	Укупан број савеза у редовном систему финансирања	Укупан број активних регистрованих клубова	Укупан број клубова у систему финансирања	Збирни преглед броја активних регистрованих спортиста у 2011.-2015. год.							Укупан број рег. спорт. стручњака	Укупан број регистр. судија	Укупан број запосл. лица у савезима
				Опис	Пионири	Кадети	Јуниори	Сениори	Укупан број спортиста до сениора	Укупан број спортиста			
2011	57	1223	840	укупно мушкарци	12370	7772	6992	23883	27134	51017	2623	2634	33
				укупно жене	3690	2673	2828	3209	9191	12400			
				укупно по категорији	16060	10445	9820	27092	36325	63417			
2012	57	1161	865	укупно мушкарци	13554	8623	8053	24147	30230	54377	2672	2982	40
				укупно жене	3687	2693	2958	3087	9338	12425			
				укупно по категорији	17241	11316	11011	27234	39568	66802			
2013	62	1160	832	укупно мушкарци	13853	8270	7294	25220	29463	54637	2508	2799	41
				укупно жене	3461	2921	2336	3379	8709	12088			
				укупно по категорији	17314	11191	9630	28599	38172	66725			
2014	60	1238	815	укупно мушкарци	15460	8735	8136	28789	32382	61120	2637	3101	40
				укупно жене	4505	2683	2697	3544	9869	13413			
				укупно по категорији	19965	11418	10833	32333	42251	74533			
2015	58	1218	793	укупно мушкарци	11651	6903	5815	11264	24443	35633	3043	2951	39
				укупно жене	4366	2837	2384	3055	9612	12638			
				укупно по категорији	16017	9740	8199	14319	34055	48271			
Просечно	59	1200	829	Мушкарци	13378	8061	7258	22661	28730	51357	2697	2893	39
СД	2	37	27		1465	748	943	6665	3043	9520	203	181	3
цВ%	3.7	3.1	3.3	Жене	3942	2761	2641	3255	9344	12593	2508	2634	33
Мин.	57	1160	793		463	112	273	206	440	499	3043	3101	41
Макс.	62	1238	865	12	4	10	6	5	4				
				Укупно	17319	10822	9899	25915	38074	63950			
					1604	716	1127	6819	3119	9669			
				9	7	11	26	8	15				

На основу анализираних званичних резултата, такође, може се увидети да у посматраном периоду 69,2% од укупног броја активних регистрованих клубова у Београду има млађе категорије спортиста, док се за 30,8% клубова може сматрати да немају, односно да имају само сениорске селекције. Другим речима, $\frac{1}{3}$ клубова у Београду технолошки није оријентисана ка клубовима стварања, развоја и продукције, већ је оријентисана ка клубовима експлоатације и/или ка клубовима економске и/или професионалне оријентације.

Када се анализира заступљеност спортиста у односу на пол, може се тврдити да од просечног броја укупно пријављених спортиста по годинама (63.950), чак 80,3% је спортиста мушког пола, док је само 19,7% спортисткиња. Другим речима, у последњих пет година, у просеку од 10 спортиста из система спорта града осам су мушкарци, док су само две девојке/жене. Када се ови резултати анализирају у односу на узрасну структуру, тј. по узрасним категоријама, просечне петогодишње вредности су биле следеће: пионири – 77,2% (13.378) дечака и 22,8% (3.942) девојчица; кадети – 74,5% (8.061) дечака и 25,5% (2.761) девојчица; јуниори – 73,3% (7.258) дечака и 26,7% (2.641) девојчица; и сениори – 87,4% (22.661) мушкараца и 12,6% (3.255) жена. Оно што је карактеристично код приказаних резултата структуре у односу на пол јесте да у све три млађе узрасне категорије (пионири, кадети и јуниори) постоји стабилна пропорција учешћа дечака и девојчица у систему спорта града и то на нивоу просека од око 75,0 % (28.730) дечака : 25 % девојчица (9.344). Другим речима $\frac{1}{4}$ свих спортиста млађег узраста су девојчице а $\frac{3}{4}$ су дечаки.

Међутим, у сениорском узрасту се поменута пропорција у односу на пол значајно мења (87,4% вс 12,6%), тако да долази до повећања заступљености мушкараца за 16,6% (са 75,0 на 87,4%), али и до изузетно значајног смањења заступљености девојака/жена за чак 49,7% (са 25,0 на 12,6%). Овај податак указује да са преласком из јуниорске у сениорску категорију око 50,0% до тада активних спортисткиња напушта систем спорта у граду. У овом тренутку нема довољно релевантних података да би се овај феномен могао објаснити, па се само може претпоставити да су следећи разлози последица ученог и то: 1. одлазак најбољих врхунских спортисткиња у иностранство тј. прелазак у инострану професионални спорт због финансијских услова; 2. неадекватни услови у граду за напредак у систему женског спорта у сениорској конкуренцији (слаба заступљеност или чак непостојање националних лига, недостатак врхунских тренера који раде у систему спорта са женама, недостатак термина за женске екипе, итд.); губитак личних мотива за наставак бављења спортом код девојака/жена из различитих личних и социјално-организационих разлога; немогућност паралелне реализације процеса студирања и врхунског тренирања и такмичења; итд.

У односу на показатеље структуре заступљености свих спортиста по узрасним категоријама на основу анализираних резултата може се тврдити следеће:

НАЦРТ-Предлог програма развоја спорта у граду Београду за период од 2016-2018.године

- од просечног броја спортиста (51.357) – 26,0% (13.378) је пионира, 15,7% (8.061) кадета, 14,1% (7.258) јуниора и 44,1% (22.661) сениора;
- од просечног броја спортисткиња (12.593) – 31,3% (3.942) су пионирке, 21,9% (2.761) кадеткиње, 21,0% (2.641) јуниорке и 25.8.1% (3.255) сениорке;
- укупно посматрано – у Београду од просечног броја свих спортиста (6.395) – 27,1% (17.319) такмиче се у пионирској категорији, 16,9% (10.822) у кадетској категорији, 15,5% (9.899) у јуниорској категорији и 40,5% (25.915) такмиче се у сениорском узрасту.

Ако се податак о званично евидентираним спортистима (Табела 3, 76.471 спортиста) и податак о просечном броју спортиста за период 2011–2015. године (Графикон 15. 63.950 спортиста) упореде са податком о укупном броју становника града Београда из 2011. године (1.659.440 становника, Статистички годишњак, 2015) може се тврдити да се у анализираном периоду у Београду такмичарским и врхунским спортом бавило од 3,85 до 4,61% укупног становништва. Ако се број евидентираних спортиста упореде са бројем стратума становништва узраста од 10 до 30 година, као хипотетске спортске узрасне базе града Београда (380.880 становника по статистичким подацима од 2011. године, Статистички годишњак, 2015) тада се може тврдити да се у анализираном периоду у Београду такмичарским и врхунским спортом бавило од 16,79 до 20,08% становништва узраста од 10 до 30 година.

Генерално посматрано, у овом тренутку сви презентовани показатељи не могу се ни квалитативно ни квантитативно упоредити са неким сличним. Разлог је непостојање или недоступност оваквих података, као и анализа у односу на претходне петогодишње периоде како у граду или нашој земљи тако и у односу на друге земље. У овом тренутку презентовани резултати и анализа морају се прихватити сами по себи.

ПРОБЛЕМИ

Као главне проблеме у области такмичарског и врхунског спорта можемо истаћи:

1. Недостатак функционалне и квалитетне тренажне инфраструктуре.
2. Непримењивање законских регулатива у смислу ангажовања лиценцираних спортских стручњака.
3. Недостатак континуираног и системског праћења и анализе ефикасности, изврности и релевантности система такмичарског и врхунског спорта у Београду.
4. Недостатак стабилног и сређеног система управљања, планирања и финансирања (недовољан број образованог и стручно оспособљеног кадра на управљачким и руководећим позицијама у спортским организацијама и институцијама са једне стране и велики број квалификованог стручног кадра ван система спорта).
5. Лоша институционална повезаност и сарадња између свих релевантних чинилаца у систему такмичарског и врхунског спорта.
6. Недовољна међуресорна сарадња (образовање, здравство, култура, туризам, безбедност, градске јавне службе).
7. Неадекватни, недовољно афирмативни и подстицајни услови у Граду за напредак у систему женског спорта у сениорској конкуренцији.

3.3.4. Спортска инфраструктура

Материјалну базу за развој спорта у Београду чини више од 1.000 постојећих спортских објеката и терена који су опремљени за спортске активности и такмичења спортиста на свим нивоима. Као најзначајније категорије постојећих спортских објеката издвајају се: 16 спортско-рекреативних центара, осам стадиона, седам базена и шест спортских дворана и Национални тренинг центар ЗСМСПС. На територији Београда могу се идентификовати спортски објекти од националног и међународног значаја као што су: Београдска арена, фудбалски стадиони „Црвене звезде“ и „Партизана“, тениски центри „Гемакс“ и „Милан Гале Мушкатировић“, базени „Ташмајдан“ и „Бањица“, хала „Пионир“, СРЦ „Шумице“, Хиподром и Ада Циганлија. Наведени спортски објекти и комплекси су функционално и технички опремљени и оспособљени за одржавање спортских манифестација на свим нивоима. Нажалост, на одређеном броју постојећих спортских објеката, од којих су неки изграђени

НАЦРТ-Предлог програма развоја спорта у граду Београду за период од 2016-2018.године

пре више од 30 година, протекло време оставило је видљиве трагове у просторном и у функционалном смислу, који су довели до тога да велики број њих буде онеспособљен за своју основну спортску намену. Такође, евидентан је недостатак спортских објеката у оквиру школских и универзитетских комплекса. Организација Универзијаде 2009. године у Београду је поред медијске промоције града и спорта допринела да се утврди постојеће стање спортске инфраструктуре и да се започне са континуираним улагањима у модернизацију постојећих спортских објеката и садржаја (СЦ „Милан Гале Мушкатиновић”, СЦ „Ташмајдан”).

У Закону о спорту, спорт је означен као делатност од посебног друштвеног значаја. С тим у вези, спортски објекти и површине планирају се у оквиру посебно дефинисаних површина јавне намене – спортских комплекса, али и као компатибилна намена у оквиру других намена површина (становање, зелене површине...).

У Нацрту Генералног урбанистичког плана Београда дефинисане су две категорије спортских комплекса:

- спортско-рекреативни комплекси намењени су за рекреативне активности становништва, тренинге и такмичења спортиста и спортских екипа на локалном нивоу;
- такмичарски спортски комплекси су спортски комплекси специјализовани за тренинге и такмичење спортиста и спортских екипа на националном и међународном нивоу.

У Графикону 16 приказан је укупан број регистрованих спортских објеката на територији града Београда и број спортских објеката на свакој од општина појединачно. Поред тога, приказан је број регистрованих школских спортских центара.

Графикон 16. Број регистрованих спортских објеката

Општина	Укупно регистрованих спортских објеката	Број регистрованих Школских спортских центара (од укупног броја СО)
Барајево	28	3
Вождовац	79	25
Врачар	15	11
Гроцка	32	18
Звездара	19	18
Земун	47	33
Лазаревац	38	2
Младеновац	46	20
Нови Београд	93	23
Обреновац	75	7
Палилула	42	23
Раковица	26	11
Савски венац	26	11
Сопот	Представници општине нису доставили податке	
Стари град	28	20
Сурчин	26	8
Чукарица	54	21
Укупно Град Београд	672	254

Нажалост, када говоримо о стању спортске инфраструктуре, морамо констатовати да се инвестиционо и текуће одржавање не спроводи редовно због недостатка финансијских средстава како за одржавање кључних спортских објеката тако и објеката физичког васпитања. Такође, један од проблема које је потребно нагласити јесу и имовинско-правне природе: нерешено власништво над спортским објектима, непоседовање употребне дозволе и сл. Врло често ови објекти не задовољавају ни пројектантске параметре који се односе на сигурност приликом спортских активности а нарочито на одигравање великих спортских такмичења и манифестација, где постоји проблем у безбедности коришћења и приступачности прилаза појединим деловима објекта. Чест је и недостатак адекватних паркинга за путничка возила или чак и за аутобусе који довозе спортске екипе.

Посебна карактеристика је недовољан број санитарних простора за гледаоце. Велики проблем је и неадекватан пратећи простор за кориснике спортских услуга и такмичаре – мали број свлачионица, неадекватни санитарни простори и простори за хигијену, често у лошем стању, који захтевају поправку или замену водоводних и канализационих инсталација. Врло често не постоји посебна адекватна („чиста“) веза између свлачионица и спортских сала, што је неповољно са хигијенског аспекта.

Као главне проблеме можемо истаћи:

- 1. Недовољно евидентирано стање постојеће инфраструктуре** – тј. не постоје потпуне базе података – потребно је спровести системска истраживања о стању спортске инфраструктуре. Такође, потребно је јасно утврдити власничку структуру, као и правне проблеме. Као најважнија питања приликом решавања проблема спортских објеката, намећу се: планирање, евиденција, одржавање, изградња, управљање и коришћење.
- 2. Недовољно успостављен систем планирања, реконструисања, адаптације и изградње спортске инфраструктуре** – планирање изградње спортских објеката мора да одговара захтевима развоја спорта, усклађеног са плановима развоја и изградње града Београда. Спортски клубови и савези би требало да подстичу и предлажу изградњу спортских објеката и да сугеришу на приоритете локалној самоуправи. Планови изградње би требало да буду сачињени уз консултације са компетентним стручњацима (архитектама, инжењерима, дизајнерима, лекарима, спортским организацијама и др). Грађевинске планове требало би засновати на актуелним и будућим потребама за упражњавањем спортских активности, узимајући у обзир тренд прираштаја становништва, социјално-економски тренд и промене у социо-културном окружењу. Спортске дворане, терени и пливалишта морају бити лако доступни корисницима свих узраста, без обзира на стање њиховог здравља (на пример особама са инвалидитетом или старијим) и доступни током свих годишњих доба, као и да буду смештени у подручјима која подстичу побољшање здравља. При одабиру места и начина изградње затворених спортских објеката треба узети у обзир дугорочне потребе у погледу коришћења и одржавања објеката. Категоризација спортских објеката је од изузетног значаја када је у питању израда програма развоја спорта. На подручју града Београда можемо пронаћи велики број спортских објеката разних намена. Приликом категоризације спортских објеката важно је да се стриктно дефинишу следеће категорије:

1. капитални објекти од интереса за град Београд,
2. капитални објекти од интереса за развој врхунског спорта,
3. објекти од интереса за развој одређеног спорта или групе спортова (поливалентни објекти),
4. објекти од интереса за клубове.

Као најважнија питања приликом решења проблема спортских објеката, намећу се: планирање, евиденција, одржавање, изградња, управљање и коришћење.

- 3. Неадекватно управљање, одржавање и коришћење спортских објеката** је веома важан сегмент у спорту и то питање је неопходно решити у најкраћем могућем року на основу законске регулативе. Један од кључних елемената за унапређење јесте едукација руководства спортских објеката за привлачење додатних средстава писањем пројеката ЕУ или привлачењем донаторских средстава.

СПОРТ И ТУРИЗАМ

Неколико спортских манифестација одржава се сваке године у Београду: Београдски маратон, Трке кола на Ушћу, Спортфест... Такође, Београд је више пута био домаћин европских и светских купова и првенстава у кошарци, ватерполу, одбојци... И управо овакве спортске манифестације пружају занимљиве садржаје и поспешују развој туризма.

Спортски туризам је конципиран разматрањем спорта као туристичке атракције односно истицањем и дефинисањем квалитета спорта који заједно представљају јединствен спој. Према

појединим истраживањима, управо за време значајних спортских манифестација долази до знатног повећања броја туриста и привредног утицаја. Тренутно се у свету форсира оваква врста туризма. Циљ је да се преко великих спортских манифестација привуче велики број туриста и заправо брендира град.

Као један од главних изазова развоја спортског туризма код нас у будућности биће подстицај веће повезаности организатора спортских манифестација, туристичких радника и локалне самоуправе, са циљем да се на свим пољима остваре веће користи. Организатори спортских манифестација у будућности треба да раде на квалитету спортских догађаја и њиховој масовности.

Како би се на прави начин промовисао спорт у Београду, потребно је пре свега радити на маркетингу. Такође, циљ је да у наредном периоду у Београду буде све више спортских такмичења, по којима би Београд био препознатљив.

ОРГАНИЗАЦИЈА ВЕЛИКИХ И ЗНАЧАЈНИХ СПОРТСКИХ ТАКМИЧЕЊА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ГРАД БЕОГРАД

Град Београд је домаћин великог броја међународних спортских такмичења. Међународна такмичења доприносе афирмацији Београда и Републике Србије у свету, а и популаризацији спорта у нашој земљи.

Спортска такмичења највишег ранга, која су до сада одржана у Београду, уз покровитељство Града Београда, прате само позитивна искуства, и то како у погледу високих оцена за организацију од званичника међународних спортских федерација тако и у погледу успешности постигнутих резултата наших спортиста.

Град Београд је познат у Европи и свету по врхунски организованим спортским догађајима, као што су: Европско првенство у ватерполу, Европско првенство у џудоу, Летњи европски фестивал младих, Универзијада, Европско првенство у рукомету за мушкарце, Светско првенство у рукомету за жене, Европско првенство за жене у одбојци, Светска лига у одбојци, европска првенства у атлетици, кросу, Европско првенство у стрељаштву, Европско првенство у веслању, Европско првенство у рвању и многа друга.

Секретаријат за спорт и омладину сваке године утврђује списак великих и значајних спортских такмичења која ће се одржати у Београду, у складу са одлукама и правилницима на нивоу града и на основу позитивних искустава и препознатљивог квалитета такмичења, као и предлога територијалног спортског савеза – Спортског савеза Београда. У Београду се одржава од 30 до 50 спортских такмичења која имају подршку града, и то од значајних и традиционалних такмичења до великих спортских такмичења европског и светског нивоа. Финансијка улагања Града Београда на годишњем нивоу крећу се у зависности од броја кандидованих и подржаних такмичења од Владе Републике Србије, када су у питању велика спортска такмичења (европска и светска првенства, универзитетске игре), као и од неопходних улагања која захтевају опремање објеката где ће бити реализована велика такмичења, а и од броја такмичења којима су одобрене кандидатуре од међународних спортских федерација. Улагањима у организацију великих и значајних спортских такмичења омогућавају се бољи услови за масовније бављење спортом, постизање врхунских спортских резултата београдских спортиста, као и за промоцију града Београда са епитетом „Београд – град спорта“. Град Београд вишегодишњом финансијском подршком градским гранским савезима, који организују такмичење „Трофеј Београда“, афирмише 61 спорт у којем се такмиче млађе узрасне категорије.

Град Београд је у периоду од 2008. године издвојио 40.833.000,00 динара, а 2015. године 58.250.500,00, што указује да град има интерес да улаже у организацију великих такмичења, манифестација од значаја за град и традиционалних такмичења „Трофеј Београда“.

СПОРТ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Спорт и физичка активност уопште представљају чиниоце који позитивно утичу на квалитет живота, здравље, менталну стабилност, мотивацију и самопоуздање, како код особа типичне популације тако и код особа са инвалидитетом. Корист бављења спортом и рекреативним активностима за особе са инвалидитетом наведена је у литератури и то као веома значајна због повећане интеграције унутар заједнице, побољшања квалитета живота, већег осећаја задовољства и

благостања, развоја и бољих друштвених вештина. Међутим, пракса наглашава да услови за бављење спортом особа са инвалидитетом нису увек погодни. Чиниоци који утичу на то су: социо-економски статус, степен адаптације, доступност транспорта и других сервиса и помагала који олакшавају учествовање у спорту овог дела популације.

„Бели папир за спорт“ Европске комисије из 2010. такође прихвата став да особама са инвалидитетом спорт и даље остаје тешко доступан и као учесницима у спорту и као посматрачима. Дечаци и девојчице са инвалидитетом не уживају исте могућности за бављењем спортом као њихови вршњаци без инвалидитета, нарочито на часовима физичког васпитања у школи са њиховим школским друговима. Последица тога је неусвајање навике за бављењем спортом у раним годинама. Тамо где постоје примери учествовања младих са инвалидитетом у спорту резултати су углавном позитивни. Спорт и разонода су важан део живота свих људи.

Нажалост, не постоји тачан податак о броју особа са инвалидитетом и тешкоћама у развоју које се баве спортом у Београду. Ресорна министарства и агенције као ни локалне самоуправе нису нашле за сходно да до данас обаве попис и исти доставе јавности на увид. Тако можемо само да претпоставимо да се број особа са инвалидитетом креће у оквиру европског просека, од 8% до 10%. То би значило да на популацији од 2.000.000 становника Београда, око 200.000 спада у категорију лица са инвалидитетом и тешкоћама у развоју.

На нивоу Града, програм спорта и рекреације за особе са инвалидитетом реализује Спортски савез особа са инвалидитетом Београда, који окупља све категорије инвалида, без обзира на порекло и врсту инвалидитета (инвалиди рада, ратни војни инвалиди, цивилни инвалиди рата, параплегичари, дистрофичари, инвалиди дечије и церебралне парализе, глуви и наглуви, слепи и слабовиди и др). Секретаријат за спорт и омладину препознаје поменути Савез као носиоца програмских активности у раду са особама са инвалидитетом на нивоу града. Спортски савез особа са инвалидитетом Београда има више од 1.000 својих чланова. Секретаријат за спорт и омладину помаже у обезбеђивању термина у спортским објектима за одржавање тренинга, спортско-рекреативних активности, као и организације традиционалних и међународних такмичења. Улагања из буџета града, на годишњем нивоу, износе око 10.000.000,00 динара.

Савез организује градска првенства и учествује на републичким првенствима, као и у масовним акцијама. Секретаријат за спорт и омладину суфинансира програмску активност Спортског савеза особа са инвалидитетом Београда и осталих спортских удружења која представљају гране спорта особа са инвалидитетом у складу са Законом о спорту РС (спорт глувих и наглувих, слепих и слабовидих и удружење СПОРТХУС).

ФИНАНСИРАЊЕ СПОРТА У БЕОГРАДУ

Град Београд, односно Секретаријат за спорт и омладину последњих петнаест година функционише на основу дефинисаног система финансирања различитих спортских програма, те је та устаљена програмска политика успела да ревитализује, оформи и финансијски подржи програмске активности за 64 градска гранска савеза, 12 спортских друштава и велики број стручних удружења, клубова, спортских центара са територије града. Поменута спортска удружења (савези, друштва, стручна удружења) имају улогу обједињавања потреба и захтева својих чланица клубова или појединаца спортиста, а све то кроз кандидовање јединственог годишњег програма, као и кроз различите годишње пројекте и посебне захтеве који се финансирају из буџета Града, Секретаријата за спорт и омладину.

Секретаријат за спорт и омладину прати активности и сарађује са невладиним организацијама чији програмски садржаји задовољавају потребе и интересе младих спортиста; подстиче и прати програме спортских организација који су мултидисциплинарне по свом садржају и разноврсне по облику рада; обезбеђује услове за рад установа – спортских центара који пружају услуге спортским клубовима тј. удружењима; обезбеђује услове за реализацију програма за децу школског узраста током зимског и летњег школског распуст; обезбеђује термине за тренинг београдским спортским клубовима у спортским објектима; обезбеђује средства за одржавање међународних такмичења у Београду; афирмише женски спорт и друге програмске садржаје који теже остваривању свих спортских циљева у складу са Стратегијом развоја спорта на територији Републике Србије.

Основна улога усмеравања буџетских средстава града Београда јесте да омогући, оствари и развије сарадњу са невладиним организацијама, а све у циљу остваривања социјалних функција спорта,

промоције вредности спорта, као и остваривања свих фактора који доказују неопходност спорта за друштво.

Графикон 17. нам даје преглед апсолутног износа градског буџета у динарима и дела средстава којима је располагао Секретаријат за спорт и омладину. Податак који нас забрињава јесте чињеница да се из године у годину смањује буџет спорта у апсолутним износима са просечних 1,1 милион динара 2007. године на 533.330 динара у 2015. години, што би могло да буде одраз укупне светске кризе која се прелила и на Србију. Међутим, праве димензије проблема финансирања произилазе из чињенице да је 2007. године удео спорта у буџету Београда био 2,14%, а временом се смањује процентуални износ одвајања за спорт (Графикон 18. и Графикон 19.) на 0,75%. Истовремено, најновији подаци анализе коју је урадила Стална конференција градова и општина показује да ЈЛС у просеку у Србији одвајају око 4,2% за потребе спорта, што нам јасно говори да је финансијски најтежа ситуација за спорт у Београду. Поред већ поменуте укупне економске кризе у Београду, десила се и транзиција укупне организованости у области спорта и још увек се интензивно ради на

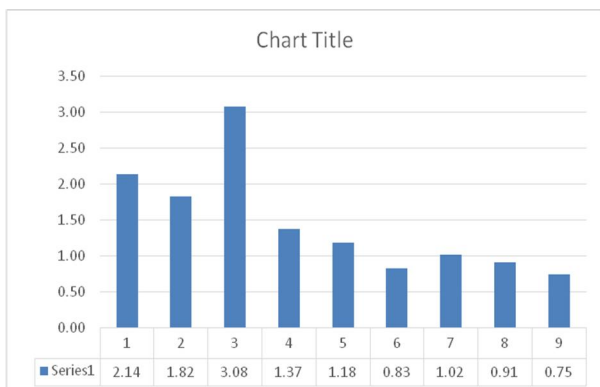
редефинисању релација између градског нивоа коју законодавац препознаје као ЈЛС и општина које имају статус ЈС. Надамо се да ће интензивна активност МОС у смеру едукације и примене Закона о спорту и примене Националне стратегије развоја спорта стабилизovati ситуацију и помоћи да се дефинишу обавезе свих

учесника у систему спорта. Програмом развоја спорта планира се и очекује повећање удела финансијских средстава за спорт у укупном буџету града и градских општина на ниво просека осталих ЈЛС у Србији.

Графикон 17. Буџет Града Београда

Графикон 18. Планирање буџета Секретаријата за спорт и омладину у односу на буџет града

Година	Буџет града	Буџет Секретаријата за спорт и омладину	% за Спорт у односу на укупан буџет Града Београда
2007	52.040.644.000	1.114.414.875	2,14
2008	58.089.750.000	1.059.153.000	1,82
2009	51.052.164.000	1.572.214.000	3,08
2010	62.504.165.095	857.926.586	1,37
2011	69.106.218.337	817.878.912	1,18
2012	77.820.506.000	644.868.860	0,83
2013	64.118.908.521	655.696.236	1,02
2014	59.315.681.377	538.858.293	0,91
2015	71.514.557.233	533.330.000	0,75

Секретаријат за спорт и омладину Београда истрајава на транспарентности процедура и генерисању критеријума и стандарда по моделу који дефинише Закон о спорту и пакет подзаконских мера. Тешка економска ситуација и позитивни законски прописи у области спорта дефинишу да се спорт финансира програмски на основу остварених резултата. Спортски савез Београда у оквиру поверених послова обрађује програме које кандидују клубови, спортска друштва, грански спортски савези тако да експертске комисије припремају предлоге на бази дефинисаних критеријума и верификованих остварених резултата.

Графикон 19. Средства која се одвајају за спорт у односу на Буџет града у процентима

4. АНАЛИЗА СТАЊА СПОРТА У ГРАДУ БЕОГРАДУ – SWOT АНАЛИЗА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Заинтересованост ученика за укључивање у школски спорт. • Организована мрежа школа и велики број школа на територији Београда. • Високообразовани и стручни кадрови. • Законска могућност за бављење школским спортом у оквиру школе. • Популаризација рекреативног спорта кроз организоване манифестације и друге облике промоције. • Масовно укључивање грађана. • Уређење постојећих простора и јавних вежбалишта. • Развој и јачање организације у области спорта за све. • Конкурс локалне самоуправе за област „Спорт за све“ – за клубове и организације. • Велики број учесника у систему спорта. • Ниво постигнутих врхунских спортских резултата. • Воља и заинтересованост за системским решењем, ентузијазам спортских стручњака, радника и љубитеља спорта. • Велики број квалификованих спортских стручњака • Спорт као бренд и стратешко опредељење развоја града – Београд – град спорта. • Педагошко-васпитна и здравствена улога спорта. • Адекватан број спортских терена на отвореном који су доступни грађанима (баскет, мали фудбал, балоте..). • Терен за рекреацију грађана делимично опремљен справама (теретана на отвореном). • Уређене стазе за бицикл поред Саве и Дунава и на Новом Београду. 	<ul style="list-style-type: none"> • Непрепознавање стручних друштава, професора физичког васпитања као организатора школског спорта, мали број ученика неспортиста на општинским и градским такмичењима. • Нерегулисани лекарски прегледи. • Нерегулисан превоз на такмичење. • Непризнавање диплома са градских такмичења приликом уписа ученика на даље школовање. • Учествовање на школским спортским такмичењима првенствено деце која су већ чланови клубова. • Учешће истих ученика у више спортова. • Забрана публике на такмичењима на нивоу општина и града. • Непрепознавање области спорта за све од локалне самоуправе. • Утврђивање надлежности у одржавању тих простора. • Неповезивање стручних кадрова и организација у области спорта за све. Фитнес-клубови са кадром који није лиценциран. • Преовладавање личних интереса у процени шта је спорт за све. • Инфраструктура у Београду (термини, недостатак функционалних радних простора) и опремљеност. • Велики број квалификованих спортских стручњака ван система спорта. • Мали број деце се бави спортом. • Недостатак дугорочних инвестиција на тему тренажних простора. • Непримењивање законске регулативе у делу ангажовања лиценцираних спортских стручњака. • Недовољан број образованог и стручно оспособљеног кадра на управљачким и руководећим позицијама у спортским организацијама. • Лоша институционална повезаност и сарадња спортских организација. • Неискоришћени капацитети и улога територијалних спортских савеза града и општинских спортских савеза. • Компликован систем администрације у спорту. • Нерегулисан статус ученика и студената спортиста. • Преоптерећеност школских сала чије термине користе такмичарски клубови. • Слаба опремљеност и одржавање спортских објеката.
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ

<ul style="list-style-type: none"> • Оснивање школских спортских удружења. • Сарадња са ЈЛС приликом реализације школског спорта. • Сарадња са Саветом родитеља приликом реализације школског спорта. • Укључивање школованог кадра са бироа у ваннаставне активности. • Повећање броја спортских секција по моделу „Секција по детету” – додатно ангажовање професора кога ангажује локална самоуправа. • Примена модела СПРЕТ такмичења за учешће што већег броја ученика у спортским активностима, Недеља спорта, Викенд у школском дворишту. • Изградња Центра за школски спорт (Пионирски град или простор око ФСФВ). • Повећање броја отворених првенстава у другим спортовима који су од интереса за општину или град (бадмитон, тенис...). • Велика заинтересованост за рекреативни спорт. • Постојање простора и разних терена на отвореном. • Термини за рекреативно пливање и школа пливања, као градски и општински пројекти. • Популаризација спорта као друштвеног феномена и јавног добра од општег интереса. • Повећање броја спортиста и клубова. • Повећање броја клубова који учествују у елитним европским и светским такмичењима. • Уређивање система такмичарског и врхунског спорта. • Удруживање и функционално повезивање спортских организација (такмичарског, врхунског, рекреативног и школског спорта). • Спорт као бренд („Земља спорта”). • Дефинисање и јачање улоге Спортског савеза Београда. • Развијање рецептивног спортског туризма Београда. • Конкурси РС, ЕУ за уређење и изградњу спортских објеката. 	<ul style="list-style-type: none"> • Неусклађеност школских спортских такмичења са наставним планом и програмом. • Недефинисана сарадња са спортским клубовима. • У организацијама које реализују школски спорт ретко су заступљени професори физичког васпитања који су носиоци ових активности. • Издавање школских спортских објеката трећим лицима (клубовима) и недовољан простор за рад секција. • Неуклађеност система школског спорта у Београду са системом на нивоу Републике (СШСС). • Неусаглашени су школски и клупски календари такмичења. • Неодржавање, неуређеност и питање безбедности терена и јавних површина. • Нестручност и недостатак системске контроле кадрова који раде у фитнес клубовима. • Стручни кадрови на бироу незапослених. • Препуштање јавних СРЦ тржишним условима пословања. • Лоша комуникација између спортских организација. • Промена приоритета при улагању у спорт. • Неусклађеност критеријума финансирања и спортских резултата. • Отпор увођењу у систем (досадашња пракса и навике спортских организација). • Недовољна међуресорна сарадња (образовање, здравство, култура, туризам, безбедност, градске јавне службе). • Рад нестручних лица у спорту. • Техноменаџерска злоупотреба у спорту. • Сложена економска и геополитичка ситуација.
---	--

5. ПРИКАЗ ПРИОРИТЕТА, ОПШТИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА

Полазећи од тога да спорт обухвата сваки облик физичке активности која доприноси физичкој спремности, добром стању менталног здравља и социјалном повезивању (организована или неформална рекреација, такмичарски спорт, традиционалне и друге спортске игре), Стратегија своје деловање посебно усмерава на следеће приоритете:

- развој спорта деце и омладине, укључујући и школски спорт;
- повећање обухвата бављења грађана спортом кроз развој и унапређење спортске рекреације;
- развој и унапређење такмичарског спорта;
- развој и унапређење спортске инфраструктуре.

ПРИОРИТЕТ 1: РАЗВОЈ СПОРТА ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И ШКОЛСКИ СПОРТ

Основа школског спорта јесте да се током систематског вежбања у оквиру школског спортског друштва кроз различите форме ванчасовних активности задовоље потребе ученика за редовним вежбањем и активним учешћем у спортско-рекреативним активностима и спорту, како би се допринело свестраном расту и развоју личности. Предлог програма развоја спорта у граду Београду, у оквиру овог приоритета, ослања се како на Националну стратегију развоја спорта 2014–2018. године тако и на Националну стратегију развоја школског спорта, а чиме се постиже кохерентност, систематичност и повезаност политика у области спорта између града и националног нивоа.

7.1.1. ОПШТИ ЦИЉ: Унапређен школски и универзитетски спорт

- 7.1.1.1. ПОСЕБАН ЦИЉ: Побољшани материјално-технички услови за реализацију активности школског и универзитетског спорта.
- 7.1.1.2. ПОСЕБАН ЦИЉ: Повећан број спортских секција и других ваннаставних спортских и рекреативних активности у оквиру школског и универзитетског спорта.
- 7.1.1.3. ПОСЕБАН ЦИЉ: Повећано учешће ученика и студената на школским и универзитетским спортским приредбама (спортским манифестацијама и спортским такмичењима).
- 7.1.1.4. ПОСЕБАН ЦИЉ: Побољшан стручно-педагошки рад и унапређена институционална сарадња у оквиру школског и универзитетског спорта.
- 7.1.1.5. ПОСЕБАН ЦИЉ: Подстакнуто значајније укључивање јединица локалне самоуправе у реализацију и унапређење школског и универзитетског спорта.
- 7.1.1.6. ПОСЕБАН ЦИЉ: Унапређење медијског праћења и промоција школског и универзитетског спорта у циљу неговања културе спортског понашања, фер-плеја, сарадње, толеранције и поштовања различитости на спортским теренима и поред њих.
- 7.1.1.7. ПОСЕБАН ЦИЉ: Унапређене везе између школа и организација у области спорта и подстакнути програми у спортовима који привлаче децу.

Циљне вредности:

- Повећан број деце и омладине школског узраста учествују у физичком вежбању и организованим спортским активностима унутар школског спорта **за 15% до 2018. године;**
- Повећан број деце и омладине који су укључени у систем спорта преко спортских организација и савеза за 10% до 2018. године.

ПРИОРИТЕТ 2: ПОВЕЋАЊЕ ОБУХВАТА ГРАЂАНА СПОРТОМ КРОЗ РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ СПОРТСКЕ РЕКРЕАЦИЈЕ

У том погледу треба подстицати све облике спортске рекреације и коришћења свих потенцијала светског покрета „Спорта за све“.

Реализовањем рекреативних програма грађани/грађанке Београда би остварили бројне користи: унапређење индивидуалне здравствене заштите, посебно у борби против растућег проблема гојазности; унапређење здравља, превенција болести и рехабилитација; допринос кохерентнијем и одрживијем развоју друштва; очување животне средине; спречавање антисоцијалног понашања; младим људима се омогућује најбоља могућа стартна позиција за даљи живот; омогућавање што дуже радне ангажованости и развоја радних способности; повећање индивидуалних и колективних способности, посебно жена; обезбеђење једнакости полова; борба против дискриминације и маргинализације; спречавање полне дискриминације, дискриминације особа са инвалидитетом, старих и сиромашних; спречавање дискриминације припадника других етничких група и предупредјење сукоба; подстицање друштвене интеграције; стварање повољнијих услова за рехабилитацију и реинтеграцију избеглица; подстицање сарадње и друштвене покретљивости; заштита људских права; подизање образовних критеријума.

Да би се наведено постигло, неопходно је да се креира, очува и унапреди способан, одржив и координиран рекреативни спорт који може да обезбеди квалитетне могућности за учешће што већег броја становника у својим програмима.

У складу са тим, у овом предлогу програма развоја, као циљеви су препознати:

7.2.1. ОПШТИ ЦИЉ: Повећан обухват бављења спортом у свим сегментима становништва, посебно деце, младих, жена, особа са и инвалидитетом и старих

- 7.2.1.1. ПОСЕБАН ЦИЉ: Подстакнута и ојачана свест о важности редовне физичке активности.
- 7.2.1.2. ПОСЕБАН ЦИЉ: Побољшани материјално-технички услови у циљу доступности свим грађанима да се баве спортом за све.
- 7.2.1.3. ПОСЕБАН ЦИЉ: Подстакнуто значајније укључење јединица локалне самоуправе у финансирање програмских активности из области спортске рекреације и спорта особа са инвалидитетом.
- 7.2.1.4. ПОСЕБАН ЦИЉ: Дефинисани критеријуми у оквиру области спортске рекреације кроз одговарајућа акта и унапређени стручни потенцијали с циљем израде критеријума за финансирање ове области.
- 7.2.1.5. ПОСЕБАН ЦИЉ: Унапређена сарадња спортске рекреације са школским и универзитетским спортом, врхунским спортом, спортом у војсци и полицији, радничким спортом и спортом на селу, у циљу повећања обухвата бављења спортом у свим сегментима становништва, посебно деце, младих, жена, особа са инвалидитетом и старих.
- 7.2.1.6. ПОСЕБАН ЦИЉ: Унапређена сарадња са удружењима и савезима пензионера, спортским покретима трећег доба, невладиним организацијама и гранским спортским савезима ради повећања обухвата и развоја нових облика и садржаја који су намењени старим особама у функцији одржавања здравља, виталности и дигнитета.
- 7.2.1.7. ПОСЕБАН ЦИЉ: Унапређено финансирање развоја спорта у Републици Србији кроз формирање Фонда за развој спорта.

Применом овог програма развоја у области рекреације постигло би се да се:

- створи способан, одржив и координисани сектор који ће се бавити организацијом рекреације свих грађана Београда и који ће омогућити грађанима повећање обухвата бављењем спортом;
- подстакне осмишљавање и реализација програма и пројеката у области спортске рекреације и да се организују рекреативне спортске манифестације;
- младима пружи прилика и створи мотивациони амбијент да се баве рекреативним вежбањем и да стекну навику и потребу која ће трајати целог живота.

Циљне вредности:

- повећан број рекреативаца и учесника масовног спорта за 10% до 2018. године;
- повећан број старих лица која се баве спортом за 10% до 2018. године;
- повећан број особа са инвалидитетом који су укључени у спортске активности за 10% до 2018. године;
- повећан број жена које се баве спортским активностима за 10 до 15% до 2018. године;

ПРИОРИТЕТ 3: РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ ВРХУНСКОГ СПОРТА

Методи пружања одговарајуће непосредне или посредне подршке спортистима и спортисткињама који показују изузетне спортске квалитете треба да буду развијени у сарадњи са спортским организацијама, како би се спортистима омогућио пун развој њихових спортских и људских капацитета, уз поштовање њихове личности, физичког и моралног интегритета. Да би се креирало плодно окружење, које ће омогућити спортистима и спортисткињама адекватну подршку, неопходно је обезбедити координисану политику свих нивоа власти.

Међутим, важно је истаћи да је највећи проблем даљег развоја спорта у Београду, у току анализе на свим нивоима, погубна пракса да се зарад остваривања такмичарског резултата доводе спортисти из других средина, а за децу која су клуб довела до вишег нивоа такмичења сада нема места у тиму. Као директна последица евидентира се управо у тим клубовима масовно одустајање младих од бављења спортом уопште. Са друге стране уочава се да клубови постају техноменаџерска целина која постаје самодоволна и бави се пре свега куповином и продајом играча као доминантним обележјем новог, вишег нивоа такмичења.

SWOT анализа препознаје да је снага спорта у Београду у великој масовности деце која желе да се баве спортом, у постојању воље и заинтересованости за системским решењем и ентузијазму спортских стручњака на основу чега може да се очекује превазилажење тренутне нетранспарентности у подели средстава, што се може решити моделом програмског финансирања који треба да превазиђе тренутни отпор увођењу реда у досадашњи начин финансирања.

Када су у питању појединачни спортови, учесници анализе истичу у први план као снагу спорта велики број ентузијаста и волонтера у клубовима, као и спремност стручног кадра да подели искуство и знање, а нарочито се истиче одлична сарадња са школама и професорима физичког васпитања.

Очекује се да програмско финансирање уведе више реда и одговорности према средствима пореских обвезника који желе да се систем спорта понаша са више поштовања према средствима која се добијају од општине и Београда као ЈЛС.

Едукација и перманентно усавршавање спортских радника је планирана активност од које се очекује да помогне у успостављању реда у укупном функционисању и одговорности свих актера у спорту. Београд уважава посебан интерес који постоји у сеоским срединама које такође представљају део метрополе. У складу са наведеним, општи и посебни циљеви су:

7.3.1. ОПШТИ ЦИЉ: Наставак обезбеђивања услова за развој врхунског спорта

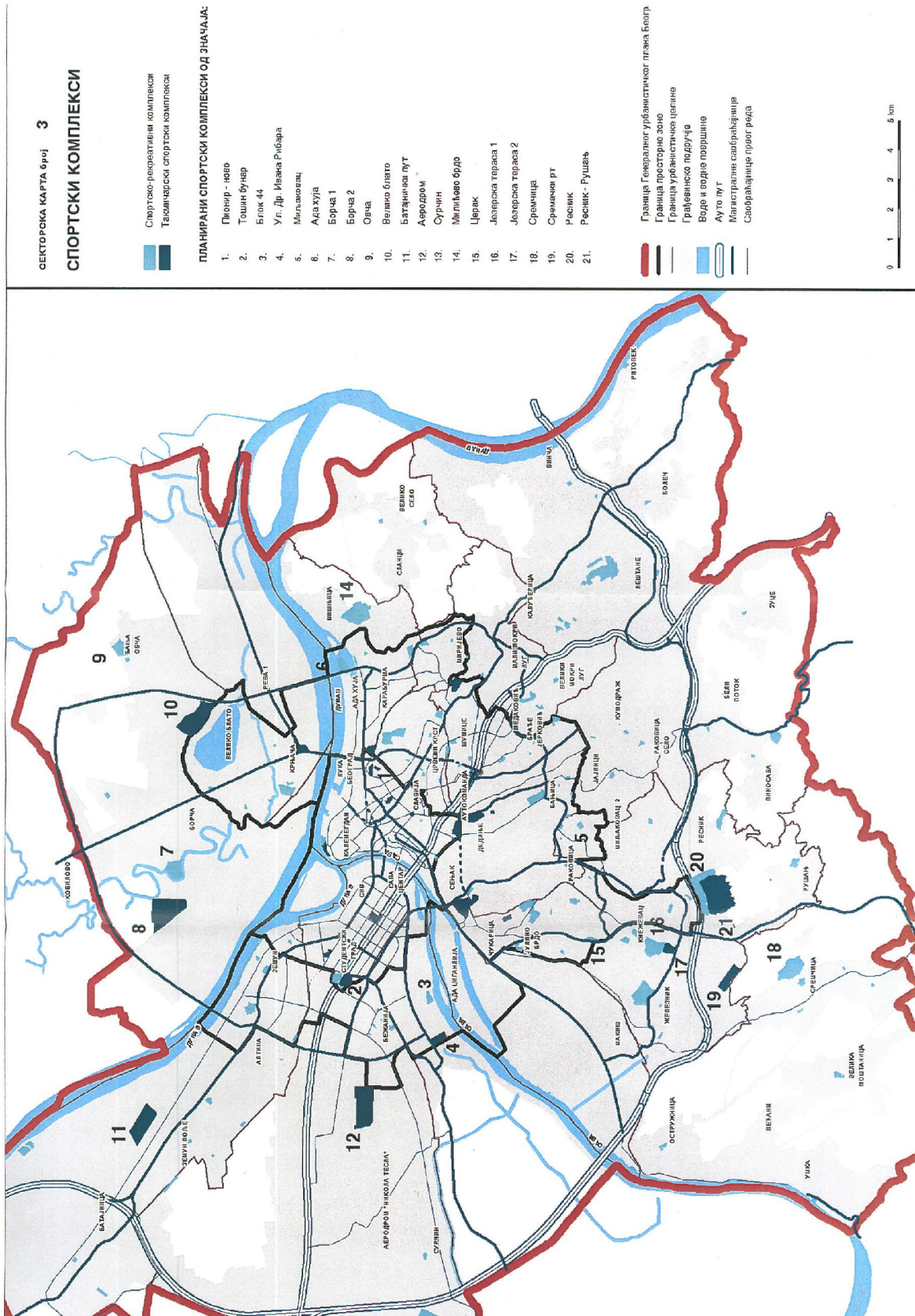
- 7.3.1.1. ПОСЕБАН ЦИЉ: Подизање капацитета стручног рада у области врхунског спорта.
- 7.3.1.2. ПОСЕБАН ЦИЉ: Стварање услова за одржавање и даље постизање врхунског спортског резултата.
- 7.3.1.3. ПОСЕБАН ЦИЉ: Унапређење услова за развој спортисте до врхунског резултата.

Циљне вредности:

- повећан број квалификованих спортских стручњака ангажованих у организацијама у области спорта за најмање 10% до 2018. године;
- повећан број спортиста и организација у области спорта који наступају на међународним спортским такмичењима за 5% до 2018. године;
- повећан број спортиста из Београда, учесника националних спортских кампова за 5% до 2018. године;
- број стипендираних перспективних младих спортиста који се стипендирају за спортско усавршавање остаје на достигнутом нивоу, уз евентуално повећање до 5% до 2018. године;

ПРИОРИТЕТ 4: РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ СПОРТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Развој спортске инфраструктуре на територији Београда заснива се на стратешком опредељењу да се превасходно сачувају и ревитализују постојећи спортски капацитети, а затим да се плански граде нови спортски објекти у функцији рекреативног, такмичарског и школског спорта.

У наредном периоду предлаже се реализација оперативних мера и активности као што су:

- реконструкција и ревитализација постојећих спортских капацитета;
- завршетак изградње спортских објеката чија је изградња започета (спортски комплекс у Блоку 44 у Новом Београду, спортска хала у Гроцкој...)
- реализација нових спортских објеката и површина на локацијама које су важећом планском документацијом планиране у близини зона становања (Крњача, Сурчин, Вишњица, Ресник итд);
- реализација Центра за школски спорт и недостајућих физкултурних сала у оквиру школских комплекса;
- реализација недостајућих објеката за врхунски спорт на локацијама планираним за такмичарске спортске комплексе (Батајнички пут, Нови Београд, Сремчица итд).
-

7.4.1. ОПШТИ ЦИЉ: Развијена спортска инфраструктура

7.4.1.1. ПОСЕБАН ЦИЉ: Успостављена потпуна база података односно евидентирано постојеће стање спортске инфраструктуре.

7.4.1.2. ПОСЕБАН ЦИЉ: Системски планирана, реконструисана и изграђена спортска инфраструктура.

Циљне вредности:

- евиденција свих спортских објеката на територији Београда до 2018. године;
- реализовани нови тренажни и мултифункционални спортски објекти у складу са усвојеним планом урбанистичког развоја Београда до краја 2021. године;
- 15% реконструисаних и ревитализованих спортских објеката до краја 2018. године.

ОСТАЛИ ЦИЉЕВИ

ПОДИЗАЊЕ КАПАЦИТЕТА СПОРТА У ГРАДУ БЕОГРАДУ

Систем спорта у граду Београду би требало да се састоји од способних, одрживих и координисаних спортских организација, друштава и савеза који обезбеђују квалитетне услове за бављење спортом у оквиру својих надлежности. У складу са тим, потребно је подићи укупне капацитете свих организација у области спорта у граду Београду. Како тај циљ није могуће остварити без одговарајућих финансијских средстава, посебно је значајно унапређење капацитета Београдског спортског савеза, али је и неопходно да се у свим градским општинама формирају територијални спортски савези за припрему, писање и реализацију пројеката у ЕУ формату ради коришћења приступних фондова ЕУ. Предлог је да се формира Завод за спорт града Београда, који би требало да пружи подршку организацијама у области спорта за реализацију таквог циља и представља контакт-тачку за координацију и обуку. Град Београд би требало да држи корак са променама у друштву и економији, да нађе начин да подигне капацитете у сарадњи са свим ресурсима на које је упућен и као приоритет има квалитетно повезивање људских ресурса. Инвестирамо да би се остварили резултати, пратимо успехе спортиста са посебним акцентом на подношење извештаја о коришћењу буџетских средстава.

8.1.1. ОПШТИ ЦИЉ: Успостављен конзистентни систем управљања и финансирања система спорта у Републици Србији, перманентна едукација, веће укључивање у систем спорта жена, маргинализованих група, волонтера

- 8.1.1.1. ПОСЕБНИ ЦИЉ: Повећани капацитети организација у области спорта за програмско финансирање њихове активности и делатности из јавних прихода (планирање, реализација, контрола)
- 8.1.1.2. ПОСЕБАН ЦИЉ: Унапређено праћење и контрола финансијских токова организација у области спорта које се финансирају из буџета
- 8.1.1.4. ПОСЕБАН ЦИЉ: Повећани капацитети организација у области спорта за аплицирање ка фондовима Европске уније и другим приступним фондовима
- 8.1.1.5. ПОСЕБАН ЦИЉ: Унапређење стручности и капацитета спортских организација за писање пројеката и понуда ка спонзорима и донаторима
- 8.1.1.6. ПОСЕБАН ЦИЉ: Усвојене категоризације спортских организација у јединицама локалне самоуправе
- 8.1.1.7. ПОСЕБАН ЦИЉ: Перманентно праћење и анализа односа остварених спортских резултата у односу на уложена средства из буџета и других извора финансирања
- 8.1.1.10. ПОСЕБАН ЦИЉ: Укључен већи број жена, маргинализованих група и волонтера у систем спорта у Београду

Циљне вредности:

- Број организација у области спорта чији се програми финансирају из буџета Београда до 2018. године остаје на достигнутом нивоу, уз могуће повећање до 3% до 2018. године.
- Повећање учествовања на конкурсима ЕУ за 2% до 2018. године.
- Унапређење модела планирања и праћења средстава која се опредељују у област спорта у односу на остварене спортске резултате. Повећање ефикасности за 2%.
- Укључивање већег броја жена у управљачке структуре. Повећање до 10% до 2018. године.

СПОРТСКИ ТУРИЗАМ И ПАРТНЕРСТВО ИЗМЕЂУ СПОРТА И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Спорт и туризам су области које могу у узајамном односу да допринесу развоју и имиџу не само локалне заједнице већ и целокупном развоју и промоцији спортско-рекреативних програма код шире популације.

Туризам и спорт су међусобно повезани и комплементарни и у стратешким документима општина, градова и република треба да заузимају важно место, посебно у планирању самоодрживих мера за даљи развој спорта.

Спорт као професионална, аматерска и рекреативна активност обухвата значајан број оних који путују да би играли и такмичили се на различитим дестинацијама и у различитим земљама. У међународним оквирима, најважнији спортски догађаји, као што су Олимпијске игре и шампионати, постали су сами за себе моћне туристичке атракције, дајући веома позитиван допринос туристичком имиџу дестинације домаћина.

Изузетно је важно подстицати и промовисати спортски туризам јер се на тај начин стимулишу инвестиције у инфраструктурне пројекте као што су путеви, стадиони, спортски комплекси, хотели и ресторани – пројекти од којих користи имају и локално становништво и посетиоци који долазе да их користе. А када је једном постављена инфраструктура, ове две узајамно корисне гране, туризам и спорт, постају мотор одрживог привредног раста, отварања радних места и стварања прихода.

8.6.1. ОПШТИ ЦИЉ: Унапређен однос спорта, туризма и животне средине

8.6.1.1 ПОСЕБАН ЦИЉ: Подстакнуте и ојачане везе између спорта и туризма и животне средине.

Циљне вредности:

- повећани приходи од рецептивног спортског туризма за 5%.

МЕДИЈИ У СПОРТУ

У савременом свету улога медија и спорта је нераскидива. Медији могу да утичу на смањивање различитих негативних појава у спорту: за почетак могу да стимулишу становништво да се рекреативно бави спортом, да утичу и на смањивање насиља у спорту, као и на свест становништва о штетности и неприхватљивости допинга у спорту и др. У склопу тога, посебно је важно остваривање улоге медија у складу са Националном стратегијом за борбу против насиља и недоличног понашања на спортским приредбама за период од 2013. до 2018. године. У односу спорта и медија посебну пажњу треба посветити и промоцији потенцијала спорта у друштвеној интеграцији (инклузији) и изградњи друштва једнаких могућности.

При организовању спортске приредбе, спортске организације теба да размишљају о медијској покривености, али такође и да науче на који начин се комуницира са медијима и обезбеђује позитивна медијска пажња.

8.7.1. ОПШТИ ЦИЉ: Унапређена улога и одговорност медија за развој спорта

ПОСЕБАН ЦИЉ 8.7.1.1.: Медијска промоција спорта као здравог начина живота и мотивација грађана за бављење рекреативним активностима.

Циљне вредности:

- повећан број медијских кампања, емитовања и писаних садржаја на годишњем нивоу за 15% у Београду до 2018. године.

6. СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ, ОЦЕЊИВАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ

6.1. Спровођење

Примена Стратегије развоја спорта у Београду дефинисана је како Националним акционим планом, који је саставни део Стратегије, тако и Акционим планом Стратегије Београда. Тим плановима јасно су дефинисани општи и посебни циљеви, мере и активности за њихову реализацију, носиоци задужени за њихову реализацију, временски оквири и, коначно, процена да ли су за њихову реализацију потребна материјална средства.

6.2. Праћење

Праћење примене Програма развоја спорта у граду Београду ће се спроводити у редовним временским интервалима, у складу са Пословником Владе и годишње – у складу са елементима Националног акционог плана.

Министарство омладине и спорта је, ради успостављања јединственог и формалног система извештавања, утврдило процедуре извештавања и формате тих извештаја у складу са добром праксом Европске уније и у сарадњи са Покрајинским секретаријатом за спорт и омладину, кровним организацијама: Олимпијским комитетом Србије, Спортским савезом Србије, Сталном конференцијом градова и општина, Паролимпијским комитетом Србије, Специјалном олимпијадом и индиректним буџетским корисницима: Заводом за спорт и медицину спорта Републике Србије и Антидопинг агенцијом Републике Србије.

Град Београд ће поштовати дефинисане процедуре Министарства омладине и спорта и испуњавајући те обавезе вршиће и праћење свог програма развоја, као и праћење програма развоја градских општина.

6.3. Вредновање

Оцењивањем примене Програма развоја спорта у граду Београду се утврђује напредак у спровођењу овог програма и предлажу корективне мере и измене током спровођења. Оцењивање се спроводи редовно, једном годишње, коришћењем различитих извора података, укључујући годишњи извештај о раду као основни извор података, а на основу дефинисаних показатеља.

6.4. Извештавање

На годишњем нивоу град Београд израђује и објављује извештаје о спровођењу Програма развоја спорта у граду Београду на својој интернет-страници, степену спровођења циљева и активности, проблемима и изазовима. На основу тога врши се ревизија приоритета и планираних активности у Акционом плану и у форми извештаја о току спровођења Програма развоја доставља Министарству спорта и омладине.

Радна група за израду Програма развоја спорта у Београду

Чланови Радне групе за израду Програма развоја спорта у Београду за период 2016-2018. године коју је образовао Градоначелник града Београда Решењем број 020-8465/15-Г од 08.12.2015. године:

1. Весна Зирић дипл. проф. спорта, Председник, Секретаријат за спорт и омладину
2. Новица Тодосијевић, дипл. проф. спорта, заменик председника, Секретаријат за спорт и омладину
3. Нина Пековић Савић дипл. проф. спорта, Спортски савез Београда
4. ма Бојана Милићевић Маринковић дипл. проф. Спорта-мастер, Спортски савез Београда
5. ван. проф др Миливој Допсај, Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду
6. ред. проф. др Душан Митић, Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду
7. проф. др Горан Ћировић, Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду
8. Божидар Бојовић дипл. просторни планер, Урбанистички завод Београда
9. др Јелена Ивановић, Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије
10. Горан Петровић професор физичког васпитања, Удружење педагога физичке културе Београда
11. Мр Мирослав Марковић, Завод за унапређивање образовања и васпитања
12. Маја Кнежевић дипл. социолог-мастер, Стална конференција градова и оштина
13. доцент др Драган Атанасов, Факултет за спорт UNION-Никола Тесла